

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTASUUNNITELMA 2022

Toimialue:

*Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Pornainen, Porvoo
ja Sipoo*

Sisältö

inhall

Sisällysluettelo

1 Johdanto	4
2 Suunnitelman rakenne	5
3 Ympäristöterveydenhuollon tehtäväalueiden erilliset suunnitelmat.....	6
3.1 Yleistä.....	6
3.2 Valvonnan eri osa-alueille yhteiset tavoitteet	9
3.3 Elintarvikevalvonta.....	10
3.4 Talousveden valvonta.....	17
3.5 Uimavesien valvonta.....	21
3.6 Asuntojen ja ilmoitusvelvollisten oleskeluhuoneistojen valvonta.....	24
3.7 Muiden terveydensuojelulain 13 §:n nojalla ilmoitusvelvollisten huoneistojen ja vastaavien valvonta	28
3.8 Elinympäristön terveellisuuden valvonta.....	30
3.9 Tupakkalain sekä lääkelain mukainen valvonta	33
3.10 Säteilylain ja ympäristönsuojelulain nojalla terveydensuojeluviranomaisen tehtäväksi säädetty valvonta.....	38
3.11 Tartuntatautilain mukaiset tarkastukset.....	39
4 Viestintä.....	42
5 Henkilöstön koulutus	43
6 Suunnitelman toteutumisen arviointi.....	44

Liiteluettelo

Liite 1: Elintarviketiimin tarkastussuunnitelma

Liite 2: Elintarvikevalvonnan kohteet VATI:ssa joulukuu 2022

Liite 3: Elintarvikevalvonnan näytteenotto- ja projektisuunnitelma

Liite 4: Elintarvikelain (23/2006) mukainen viranomaisnäytteenotto eläimistä saatavia elintarvikkeita käsittelevissä laitoksissa

Liite 5: Elintarvikkeiden laboratorioanalyysit

Liite 6: Näytteenotto Terveysuojelulain 13 §:n nojalla ilmoitusvelvollisista erityisiä hygieenisii olosuhteita edellyttävistä huoneistoista

Liite 7: Tupakka- ja lääkelain mukaisten myyntipaikkojen tarkastussuunnitelma

Liite 8: Terveysuojelutiimin tarkastussuunnitelma, terveysuojelulain ja tupakkalain mukaiset kohteet

Liite 9: Yhteenveto valvontaan käytettävästä työpanoksesta

Liite 10: Viestintäsuunnitelma

Liite 11: Koulutussuunnitelma 2022

1 Johdanto

Tämä Porvoon ympäristöterveysjaoston vahvistama ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuodelle 2022 kattaa toimialaan kuuluvat tarkastukset ja näytteenotot sekä ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluvan muun valvonnan samoin kuin varautumisen terveyshaittaepäilyjen selvitykseen ja todettujen terveyshaittojen poistamiseen. Suunnitelma on voimassa Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Pornaisten, Porvoon ja Sipoon alueilla. Suunnitelman laatimiseen on osallistunut koko valvontahenkilöstö.

Valvontasuunnitelma ohjaa ympäristöterveydenhuollon toteuttamaa valvontaa ja kuvaa valvonnan taustalla olevat periaatteet, valvonnan toteuttamiseen ohjatut resurssit sekä priorisointiperiaatteet. Suunnitelma toimii lisäksi perusteena ympäristöterveydenhuollon toimintaa säätelevässä lainsäädännössä edellytetyille maksulliselle valvonnalle.

2 Suunnitelman rakenne

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman laadinnassa on otettu huomioon, toimintaa ohjaava lainsäädäntö, Elintarvikeketjun monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma vuosille 2021 – 2024, kansalliset elintarvikevalvonnan painopistealueet päivitys vuodelle 2022, Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma vuosille 2020 – 2024 sekä toimialakohtaiset valtakunnalliset valvontaohjelmat 2020 – 2024. Lisäksi huomioon on otettu Porvoon kaupungin strategia 2030. Eläinlääkintähuoltoa koskeva kokonaissuunnitelma laaditaan erillisenä asiakirjana, joka on tämän valvontasuunnitelman liitteenä. Suunnitelman valmistelusta on tiedotettu Porvoon internet-sivuilla viikolla 46. Alueen asukailta ei tullut toiveita suunnitelman sisältöön liittyen.

Valvontasuunnitelma jakautuu kaikkia ympäristöterveydenhuollon tehtäväalueita koskevaan yleiseen osaan sekä kutakin ympäristöterveydenhuollon tehtäväaluetta koskevaan erillisosioon. Yleisessä osassa on kuvattu toimivallan delegointi, laatujärjestelmään liittyvät asiat ja valvontakohderekisteri sekä suunnitelmallisen valvonnan yleiset priorisointiperiaatteet. Yleisessä osassa on lisäksi määritelty valvontatarkastuksen ja tarkastuksesta tehtävän pöytäkirjan sisältö. Erillisosioissa on kuvattu kunnan tehtäväksi säädetyt, kyseiseen tehtäväalueeseen kuuluvat valvontatehtävät, valtakunnallisten valvontaohjelmien tai kohdekohtaisten riskiluokitusten mukainen resurssitarve, ympäristöterveydenhuollon käytössä olevat henkilöstöresurssit, resurssitilanteesta johtuva toiminnan priorisointi, valvonnan tavoitteet ja keinot, valvontatietokantaan kirjattavat suoritteet, tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit sekä valvontaan liittyvä raportointi. Lisäksi suunnitelmassa on kuvattu maksullisen valvonnan osuus eri valvonnan alueilla. Liitteissä on kuvattu yksityiskohtaisemmat tavoitteet tarkastustiheyksille ja näytteenotoille tehtäväalueittain.

3 Ympäristöterveydenhuollon tehtäväalueiden erilliset suunnitelmat

3.1 Yleistä

Toimivallan delegointi viranhaltijalle

Porvoon ympäristöterveydenhuollon valvontahenkilöstölle on delegoitu eräiden lausuntojen antamiseen sekä ilmoitusten, lupien ja hyväksymispäätösten käsittelyyn ja toiminnalle käsittelyn yhteydessä annettaviin ehtoihin liittyvää päätösvaltaa terveydensuojelulain ja -asetuksen, elintarvikelain, lääkelain sekä tupakkalain osalta. Delegointipäätös päivitettiin viimeksi vuonna 2021. Viranhaltijoiden tehtäväjako on kuvattu tarkemmin laatukäsikirjassa.

Kohderekisteri

Porvoon, Askolan, Pornaisten, Sipoon sekä Loviisan ja Lapinjärven elintarvikelain, terveydensuojelulain, tupakkalain ja lääkelain valvontakohteet on rekisteröity valtakunnalliseen ympäristöterveydenhuollon kohdetietojärjestelmään eli VATI: iin. Tietojärjestelmään tallennetaan myös tarkastusten ja näytteenottojen tulokset sekä kohdetta koskevat päätökset. Eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan tietojärjestelmät on kuvattu eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa sekä eläinlääkäripalvelujen järjestämistä koskevassa ohjelmassa.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuoritteet on määritelty laatukäsikirjassa, samoin kuin valvonnan dokumentointi. Tarkastusten yksityiskohtaisempi sisältö käy ilmi eri valvonnan osa-alueiden valvontaohjeista, -lomakkeista ja tarkastuslistoista. Laatukäsikirja ja käytössä olevat tarkastus-, mittaus- ja näytteenottolomakkeet sekä valvontaohjeet on liitetty ympäristöterveydenhuollon laatu-järjestelmään. Suoritetilastot ja talousarvion toteumatiedot raportoidaan yhteistyöalueen kunnille neljän kuukauden välein.

Valvontakohderekisteriä koskevat tietojärjestelmäselosteet ovat nähtävillä ympäristöterveydenhuollon verkkosivuilla ja toimistossa.

Valvonnan resursointi ja valvonnasta saatavat tulot

Ympäristöterveydenhuollon henkilöstöön kuuluu yhteensä 11,5 terveystarkastajan, kaksi terveydensuojelusuunnittelijan, 1,5 näytteenottajan, kolme hygieenikkoeläinlääkäriä, valvontaeläinlääkäriä ja viisi praktikkoeläinlääkäriä virkaa sekä kolme eläintenhoitajan ja kaksi toimistosihteerin tointa.

Asiakkaille maksuttomaan näytteiden tutkimiseen – esimerkiksi erät projektin ja terveyshaittaepäilynäytteet – on esitetty talousarvioon 5 000 €. Suunnitelman mukaisten näytteiden tutkimiseen on varattu talousarviossa 55 000 €.

Valvontamaksut perustuvat - tupakkalain ja lääkelain mukaista nikotiinikorvaushoitovalmisteiden valvontaa sekä vuoden 2022 alusta lukien perittävää elintarvikelain ja terveydensuojelulain mukaista vuosittaista valvonnan perusmaksua lukuun ottamatta - ympäristöterveydenhuollon valvon-

tatoiminnan keskituntikustannukseen. Niiden valvontatehtävien, joissa lainsäädäntö tai kansainväliset sopimukset edellyttävät erityistä pätevyyttä, keskituntikustannus on määritelty erikseen. Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myyntipaikkojen valvonnan vuosimaksu on veroluonteinen. Vuosittainen valvonnan perusmaksu peritään valtaosalta elintarvikelain ja terveydensuojelulain nojalla ilmoitusvelvollisista valvontakohteista ja sillä on tarkoitus kattaa valvonnan yleisiä kustannuksia mm. kohteiden ohjaukseen ja neuvontaan liittyen. Porvoon kaupungin sosiaali- ja terveystalouden tuloja vahvistaa ympäristöterveydenhuollon taksan 16.12.2021. Valvonnasta arvioidaan saatavan tuloja vuonna 2022 yhteensä 580 000 €.

Toimintaympäristön muutokset ja kehittäminen

Kesällä 2021 voimaan tulleen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan lainsäädännön perusteella ympäristöterveydenhuolto ei voi siirtyä muun sosiaali- ja terveydenhuollon mukana hyvinvointialueille, elleivät kaikki alueen kunnat yhdessä päättää sopimuksella siirtää palvelujen järjestämistä hyvinvointialueen vastuulle. Edellä mainitun johdosta ympäristöterveydenhuolto siirtyy vuoden 2022 alusta lukien Porvoon kaupungin konsernihallinnon Luvat ja valvonta -yksikköön. Ympäristöterveysjaosto siirtyy samalla Rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisuuteen. Joitain tehtäviä siirtyy sote-hallinnosta ympäristöterveydenhuollon vastuulle siirron yhteydessä. Kuluvan vuoden aikana joudutaan varaamaan resursseja uuden yksikön toimintakulttuuriin ja toimintakäytäntöihin perehtymiseen ja yhteensovittamiseen. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon palveluja koskeva yhteistoimintasopimus on päivitettävä ennen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen voimaantuloa siten, että kaikki alueen kunnat ovat mukana yhteistoimintasopimuksessa. Organisaatiomuutoksesta huolimatta ympäristöterveydenhuolto osallistuu sote-uudistuksen valmisteluun ympäristöterveydenhuollon kanssa risteävien sosiaali- ja terveystalouden palvelujen kehittämisessä. Kehittämiskohteita ovat mm. yhteisen epidemiaselvitysohjeen valmistelu, sisäilmaoireilevan potilaan hoitopolun pilotointi, valvontaan liittyvä yhteistyö sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävä työ.

Ympäristöterveydenhuollossa toimintaa mukautetaan koronaviruspandemian tuomiin muutoksiin. Tartuntatautilain väliaikaisiin pykäliin liittyvät tarkastustehtävät todennäköisesti jatkuvat vuonna 2022. Tarkastusten ohella pyritään myös välittämään tietoa voimassa olevista rajoituksista muun valvonnan yhteydessä sekä tartuntatautiviranomaisen pyynnöstä myös muille toimijoille. Jos tartuntatautilain mukaisia tarkastuksia koskeva yhteistoimintasopimus allekirjoitetaan kaikissa toimialueen kunnissa, jatkaa ympäristöterveydenhuolto tartuntatautilain tarkastusten toteuttamista säädettyä laajemmin Porvoon lisäksi myös muualla yhteistoiminta-alueella. Sopimus olisi voimassa toistaiseksi. Tartunnan leviämistä ehkäisevät käytännöt on laajasti sisällytetty myös valvontatehtävien hoitoon – mm. etätyön lisääminen, hygieniaohteet, kasvomaskien käyttö ja turvaväleistä huolehtiminen. Asiakaspalvelupiste pidetään suljettuna pandemiatilanteen sitä edellyttäessä, jolloin asiakastapaamiset järjestetään vain erikseen sovittaessa.

Huhtikuussa 2021 voimaan tullessa uudessa elintarvikelaissa ja eduskunnan marraskuussa hyväksymässä terveydensuojelulaissa säädetty muutokset valvonnan maksullisuuteen sekä valvonnan vuosittaiset perusmaksut tulevat voimaan vuoden 2022 alussa. Käytännössä vuosimaksujen periminen edellyttää muutoksia käytössä olevaan kohdetietojärjestelmään, ja muutosten odotetaan valmistuvan vuoden 2022 alkupuoliskolla. Vuoden alussa on lisäksi päivitettävä kaikkien perusmaksuvelvollisten laskutustiedot ja tieto perusmaksuvelvollisuudesta tietojärjestelmään. Uuden elintarvikelain mukaisen seuraamusmaksun käyttöönotto on kesken, koska soveltamisohjeen osalta ympäristöterveysjaosto päätti jäädä odottamaan Ruokaviraston ohjeistusta. Soveltamisohjeen valmistelua jatketaan, kun Ruokaviraston ohjeistus valmistuu. Talousvesivalvonnan osalta varaudutaan siihen, että Euroopan talousvesidirektiivin määräykset sisällytetään kansallisiin säädöksiin vuoden 2022 aikana. Vuoden 2022 alussa odotetaan tulevan voimaan myös tupakkalain (549/2016) muutos sekä nk. markkinavalvontalain (1137/2016) muutos. Tupakkalain muutoksessa

säädettäisiin yleisten uimarantojen ja leikkipuistojen tupakointikielloista sekä vähittäismyyntipakkausten ja lain tarkoittamien tuotteiden ulkoasusta sekä tupakkatuotteen aromiaineiden kiellosta (HE.141/2021 vp). Markkinavalvontalain muutoksessa kunnan tehtäväksi säädettäisiin tupakkalain tarkoittamien tuotteiden tuotevalvontatehtäviä. Päävastuu em. tuotevalvonnasta ja vastuu valvonnan suunnitteluun jäisi kuitenkin hallituksen esityksen (HE 139/2021 vp) mukaan Valtion lupa- ja valvontaviranomaiselle (Valvira).

Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi toukokuussa 2021 suunnitelman vuosille 2021–2031 ilmastonmuutokseen sopeutumisiksi sosiaali- ja terveyssektorilla. Suunnitelman liitteenä on lista suositeltavista toimenpiteistä ilmastonmuutoksen terveysvaikutuksiin sopeutumisen edistämiseksi ja se kattaa myös eräitä kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtäväänsä liittyviä toimenpiteitä. Vuonna 2022 painopisteenä on toiminnanharjoittajien valvonta ja ohjaus pitkittyneiden hellejaksojen aiheuttamien terveyshaittojen ennaltaehkäisemiseksi. Painopiste tukee sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteita. Ilmaston muutoksen vaikutuksiin sopeutuminen otetaan huomioon myös alueiden suunnitteluun liittyvissä lausunnoissa. Ympäristöterveydenhuolto huolehtii lisäksi kaupungin strategian mukaisesti oman toimintansa ympäristöystävällisyydestä vähentämällä mahdollisuuksien mukaan jätteiden tuotantoa ja fossiilisen energian kulutusta sekä suosimalla hankinnoissaan ympäristöystävällisimpiä tuotteita ja palveluja.

Vuonna 2019 käyttöön otetun Valvonnan kohdetietojärjestelmän (VATI) toimivuudessa on edelleen ongelmia. Tietojärjestelmän korjauspäivityksiin liittyvät käyttökatkot ja virheet tietojärjestelmän toiminnassa hidastavat valvontatietojen kirjauksia sekä laskutusta. Järjestelmän käyttökoulutuksiin on varauduttava myös vuonna 2022. Järjestelmästä ei ole toistaiseksi saatu luotettavia raportteja oman toiminnan seuraamiseksi.

Tiedonohjaussuunnitelman (TOS) käyttöönotto on siirtynyt vuoden 2022 alkupuoliskolle. Se mahdollistaa jatkossa asiakirjojen sähköisen arkistoinnin. Vuonna 2021 käyttöön otetun taloushallinto-ohjelman haasteet jatkuvat laskutuksen osalta, minkä vuoksi myös ympäristöterveydenhuollon laskutuskäytäntöjä on edelleen tarkistettava.

Hallitusohjelmassa on käsitelty ympäristöterveydenhuollon toiminnan järjestämistä sekä toimialaan vaikuttavia asiakokonaisuuksia. Hallitusohjelman tavoitteena on osana asuntopolitiikkaa parantaa rakentamisen laatua sekä puuttua sisäilmaongelmiin. Hallitusohjelmaan on kirjattu muun muassa seuraavia toimenpiteitä, joihin liittyviin tehtävämuutoksiin ja vaikuttamiseen myös ympäristöterveydenhuolto yhtenä alan viranomaisena varautuu:

- "Parannetaan ohjeistusta sisäilmaongelmien korjaamiseen ja välttämiseen tutkimuksen pohjalta. Lisätään korjausrakentamisen osaamista tarvittaessa täydennyskoulutuksin. Painotetaan sisäilmaongelmien ja niiden ratkaisujen tutkimukseen.
- Laajennetaan terveystarkastajien ja työsuojeluviranomaisten toimivaltuuksia korjauksiin velvoittamisessa.
- Selvitetään yksityisten omistamien asuinrakennusten korjausavustusten tarpeellisuus ja reunaehdot. Investointirahan myöntämisen edellytyksenä on todettu sisäilmaongelma"

Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman ohjelmakauden 2020–2024 teemana on yhdenmukaisen valvonnan ja yhteistyön edistäminen, joista ensin mainittu sisältää valvonnan laadun parantamisen. Uudellamaalla tehdään valvontayksiköiden välistä yhteistyötä laadunhallinnan ja valvontasuunnitelmien yhdenmukaistamisen osalta. Kuudella Uudenmaan valvontayksiköllä on yhteinen sähköinen laadunhallintajärjestelmä LaatuNet. Valvontasuunnitelma-kauden aikana tavoitellaan valvontasuunnitelmien yhdenmukaistamista, vertailtavuuden parane- mista ja vähitellen myös yhteisiä toiminta- ja laatutavoitteita. Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman teema näkyy myös toimialakohtaisissa valtakunnallisissa valvontaohjelmissa:

- Valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman 2020–2024 painopisteinä on oma-valvonnan tukeminen sekä elinympäristöterveyden edistäminen ja yhteistyö.
- Valtakunnallisen tupakkalain valvontaohjelman 2021–2024 painopisteinä ovat omavalvonnan tukeminen sekä yhteistyö ennaltaehkäisevän päihdehuollon ja viranomaisten kanssa mm. laittoman kaupan ehkäisemiseksi
- Valtakunnallinen elintarvikevalvontaohjelma sisältyy Elintarvikeketjun monivuotiseen kansalliseen valvontasuunnitelmaan 2021–2024. Elintarvikeketjun kaikkien viranomaisten yhteisiä tavoitteita ovat mm.
 - Toimijoiden vastuu tuotteidensa turvallisuudesta ja kestävyydestä on parantunut
 - Toimijoiden osaaminen ja innovatiivisuus on lisääntynyt
 - Petosten ennaltaehkäisy ja valvonta toimii
 - Suomen hyvä mikrobilääkeresistenssitilanne säilyy
 - Kuluttajat syövät entistä turvallisemmin ja terveellisemmin
 - Elintarvikealan toimijat ja viranomaiset tunnistavat elintarvikkeisiin liittyvät turvallisuusriskit ja hallitsevat niitä
 - Kuluttajat saavat tutkittua ja puolueetonta tietoa valintojensa tueksi

Lisäksi on sovittu Elintarvikeketjun viranomaisvalvonnalle yhteiset kehitysteemat:

- Tiedolla johtaminen ja digitalisaatio
- Petoksellisen toiminnan torjunta viranomaisyhteistyönä
- Valmius ja kriisinhallinta

3.2 Valvonnan eri osa-alueille yhteiset tavoitteet

Laatukäsikirja ja laatutyö

Voimassa oleva lainsäädäntö edellyttää valvonnan suunnitelmallisuutta, laadukkuutta, tehokkuutta ja oikeudenmukaista kohdistamista. Valvonnan tulee myös muulla tavoin olla hyvää hallintoa koskevien vaatimusten mukaista ja sille tulee varata riittävät voimavarat. Elintarvikelain mukaan kunnan elintarvikeviranomaisen tulee laatia toimintaansa sopiva laatujärjestelmä. Porvoon ympäristöterveydenhuollon laatujärjestelmän runkona toimii laatukäsikirja, johon linkitetään ympäristöterveydenhuollon toimintaan liittyvä ohjeisto sekä lakisääteiset valvonta- ja varautumissuunnitelmat. Sisäisiä auditointeja tehdään laatukäsikirjaan liitettävän auditointiohjelman mukaisesti.

Tiedolla johtamista kehitetään kaupungin konsernihallinnon menetelmin. Seuranta toteutetaan PowerBi-alustalla.

Valvontakohteiden riskiluokitus

Ruokavirasto on antanut Valtakunnallisessa elintarvikevalvontaohjelmassaan yleisiä ohjeita kohdekohtaisen riskinarvioinnin tekemiseen. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) on julkaissut internet-sivuillaan valvontatarpeen arviointityökalut erityyppisille valvontakohteille.

Elintarvikevalvonnan suunnittelussa on käytetty pohjana Ruokaviraston riskinarviointiohjetta 10503–4. Lisäksi elintarvikevalvonnan riskinarvioinnissa on huomioitu Uudenmaan maakuntavalmistelussa sovitut yhteiset riskinarviointiohjeet myynti – ja tarjoilupaikoille.

Terveystensuojeluvalvonnassa talous- ja uimavesivalvonnan tarkastustiheys perustuu valvontasuunnitelmassa kohteiden riskinarviointiin Valviran ohjeiden pohjalta. Kohdekohtainen riskinarviointi tehdään yksinkertaistettusti:

- kohteiden, joissa ei ole kolmessa perättäisessä tarkastuksessa havaittu huomautettavaa, tarkastustiheys voidaan puolittaa valtakunnallisen valvontaohjelman vähimmäistarkastustiheydestä, ei kuitenkaan alle 1 tarkastukseen / 5 vuotta.
- kohteiden, joissa on toistuvasti havaittu merkittäviä puutteita eikä puutteita ole korjattu annettussa määräajassa, tarkastustiheys kaksinkertaistetaan valtakunnallisen valvontaohjelman vähimmäistarkastustiheydestä

Suunnitelmallista valvontaa kohdennetaan suunnitelmavuonna riskinarvioinnin lisäksi ensisijaisesti niihin kohteisiin,

- joissa on todettu turvallisuuteen ja / tai hygieniaan vaikuttavia puutteita edellisellä valvontatarkastuksella taikka valvontanäytteiden tulosten perusteella
- joiden toiminnasta ympäristöterveydenhuolto on vastaanottanut asiakasvalituksia tai ilmoituksia asiakkaiden sairastumisista tai ilmenee muu perusteltu syy epäillä kohteessa säädösten vastaisuuksia
- joissa ei ole vielä tehty suunnitelman mukaista tarkastusta nykyisen toiminnanharjoittajan aikana tai jotka ovat vastikään aloittaneet toimintansa

Vakavien tai suurta ihmisjoukkoa koskevien elinympäristön terveyshaittojen selvitys, merkittävien terveyshaittariskien kartoittaminen keskusvirastojen aloitteesta sekä hakemusten ja ilmoitusten käsittely priorisoidaan suunnitelmallisen valvonnan edelle.

Toiminnan tuottavuus

Toiminnan asiakaslähtöisyyttä ja tuottavuutta parantavina hankkeina jatketaan tervetensuojelussa elinympäristöstä ja haittaeläimistä aiheutuvien terveyshaittojen selvitysprosessien sujuvoittamista sekä lausuntoprosessin vaikuttavuuden selvittämistä. Elintarvikevalvonnassa jatketaan ulkomyyntin ja yleisötilaisuuksien tarkastusprosessin kehittämistä. Eläinlääkintähuollossa otetaan käyttöön sähköiset kuitit, ja pyritään siten vähentämään paperin kulutusta. Valvonnan laboratoriopalvelut kilpailutetaan keväällä 2022.

Valmiusvarautuminen

Ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnitelma on viimeksi päivitetty vuonna 2016. Suunnitelmaa sovitetaan seuraavan päivityksen yhteydessä yhteen alueen kuntien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmien kanssa. Päivityksessä otetaan huomioon valmiusharjoituksissa saatut kokemukset. Lisäksi suunnitelmaa päivitetään pandemia- ja kyberturvallisuusvarautumisen osalta.

Ympäristöterveydenhuolto osallistuu vuonna 2022 Loviisan ydinvoimalan lakisääteiseen valmiusharjoitukseen sekä mahdollisuuksien mukaan muihin toimialaa sivuaviin pienempiin valmiusharjoituksiin. Ympäristöterveydenhuolto tukee valvomiensa kohteiden valmiusharjoittelua.

3.3 Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvonnan tavoitteena on varmistaa elintarvikkeiden ja elintarvikekontaktimateriaalien ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu sekä varmistaa elintarvikkeiden jäljitettävyyden. Tavoitteena on myös varmistaa, että elintarvikkeista annettava tieto on totuudenmukaista ja riittävää eikä johda kuluttajia harhaan.

Valvonnalla pyritään suojaamaan kuluttajaa elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta sekä taloudellisilta tappioilta. Elintarvikelainsäädännön lähtökohtana on, että ensisijainen vastuu elintarvikkeen turvallisuudesta ja määräystenmukaisuudesta on elintarvikealan toimijalla.

Elintarvikelain mukaan Ruokavirasto yhdessä Aluehallintovirastojen ja kuntien kanssa pitää rekisteriä elintarvikehuoneistoista, hyväksytyistä laboratorioista ja ruokamyrkytyksistä.

Kunnan tehtäväksi säädetty valvontatehtävä

Elintarvikelain mukaan kunnan elintarvikevalvontatehtäviä ovat kunnan valvontaan kuuluvien elintarvikehuoneistojen hyväksyminen (eläinperäiset elintarvikkeet ja idättämöt), elintarvikehuoneistojen käyttöönottoa koskevien ilmoitusten rekisteröinti (ilmoitettu elintarvikehuoneisto) ja kontaktimateriaalitoimijoiden, alkutuotantopaikkojen, elintarvikehuoneistojen sekä muiden elintarvikealan toimijoiden valvonta. Tehtävät sisältävät mm. kotimaassa tuotettujen elintarvikkeiden ja elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien materiaalien ja tarvikkeiden valmistuksen valvontaa ja elintarvikkeiden markkinoinnin valvontaa.

Kunnalla on myös valvontatehtäviä liittyen Valviran ohjaamaan alkoholimyymälöiden ja varastojen valvontaan. Kunnan valvottavana ovat tukkumyyjien ns. verolliset alkoholijuomavarastot, samoin kuin alkoholijuomien valmistuspaikan tai tilaviinimyymälän yhteydessä toimivat muut elintarvikehuoneistot.

Eläinperäisiä elintarvikkeita ennen vähittäismyyntiä käsittelevien elintarvikehuoneistojen sekä hyväksyttävien alkutuotantopaikkojen (idättämöt) lupahakemukset tulee käsitellä 60 vuorokauden sisällä hakemuksen saapumisesta. Muita elintarvikehuoneistoja koskevien ilmoitusten käsittelylle ei ole lainsäädännössä asetettu määräaikoja. Elintarvikealan toimijan on kuitenkin tehtävä kirjallinen ilmoitus elintarvikehuoneistosta viranomaiselle viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista (ilmoitettu elintarvikehuoneisto). Toiminnan saa aloittaa, jos ilmoitettu elintarvikehuoneisto täyttää lainsäädännön sille asettamat vaatimukset.

Kunnan tehtäviin kuuluvat lisäksi elintarvikealan toimijoiden ja kuluttajien neuvonta ja tiedottaminen, valtion viranomaisten avustaminen eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvontaohjelman toteuttamisessa sekä elintarvikemääräysten mukaisten ilmoitusten ja raporttien tekeminen aluehallintoviranomaiselle ja Ruokavirastoon. Kunta osallistuu alueellaan terveydelle vaarallisten tuotteiden takaisinvetoihin ja muihin toimenpiteisiin. Myös ruokamyrkytysten selvittäminen ja varautuminen erityistilanteisiin ovat elintarvikelain mukaan kunnalle määrättyjä tehtäviä.

Kunnan valvontaviranomaisen tulee ylläpitää Ruokaviraston pitämää rekisteriä valvomistaan elintarvikehuoneistoista. Lisäksi kunnan tulee pitää ajan tasalla Ruokaviraston alkutuotantopaikkarekisteriä. Kunnan tulee laatia säännöllistä valvontaa koskeva kunnan elintarvikevalvontasuunnitelma siten, että valvonta on yleisten valvontaa koskevien vaatimusten mukaista, ehkäisee terveysvaaroja ja suojaa kuluttajia taloudellisilta tappioilta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 434/2008 naudanlihan merkitsemisestä säädetään kunnan tehtäväksi huolehtia naudanlihan merkintöjen valvonnasta alueellaan Euroopan parlamentin ja neuvoston sekä komission asetusten mukaisesti.

Helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen valvonnasta annetussa asetuksessa (859/1990) säädetään kunnan tehtäväksi valvoa alueellaan sopimuksen noudattamista.

Viranomaisen on tarvittaessa annettava toimijalle kehotuksia elintarvikemääräysten noudattamiseksi (elintarvikelaki 40 §). Hallinnollisia pakkokeinoja käytetään elintarvikevalvonnassa silloin, kun elintarvikealan toimija ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin elintarvikemääräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet elintarvikealan toimijan velvoittamiseksi noudattamaan elintarvikemääräyksiä ole riittäviä.

Valvonnan toteuttaminen

Uudet valvontakohteet tulevat ympäristöterveydenhuollon tietoon toiminnanharjoittajan pyytäessä lausuntoa tilaa ja toimintaa suunniteltaessa ja viimeistään ennen huoneiston käyttöönottoa hyväksymiskäsittelyn yhteydessä tai toimijan tehdessä kirjallisen ilmoituksen elintarvikehuoneiston käyttöönotosta. Luvan hakemisen ja ilmoituksen tekemisen laiminlyövät yrittäjät pyritään saamaan valvonnan piiriin ilmoituksia, sosiaalista mediaa ja tiedotusvälineitä seuraamalla.

Porvoon ympäristöterveydenhuollossa on käytetty riskinarviointiin Ruokaviraston ohjetta Elintarvikehuoneiston ja kontaktimateriaalitoiminnan riskiluokitus ja elintarvikelainsäädännön mukaisen valvontatarpeen määrittäminen 10503–4. Elintarvikevalvonnan kohteet on riskiluokiteltu kohteen toiminnan laadun ja kokoluokan mukaan riskiluokkiin, joille on määritelty tarkastustiheystavoitteet ja tarkastusajat. Lisäksi elintarvikevalvonnan riskinarvioinnissa on huomioitu Uudenmaan maakuntavalmistelussa sovitut yhteiset riskinarviointiohjeet myynti – ja tarjoilupaikoille.

- Riskiluokitustaulukoiden mukaista suunnitelmallista tarkastustiheyttä lasketaan 50 % silloin, kun taulukoiden antama suunnitelmallinen lähtökohtainen tarkastustiheys on kaksi tarkastusta vuodessa tai enemmän ja kuusi edellistä Oiva-raportin arviointitulosta on A (oivallinen). Mikäli suunnitelmallisia tarkastuksia on alle kaksi vuodessa, ei valvontahistoria vähennä tarkastusten määrää.
- Kokonaisuudeltaan vähäriskiseksi toiminnaksi, joka ei välttämättä edellytä säännöllistä suunnitelmallista valvontaa, katsotaan Porvoon ympäristöterveydenhuollossa esimerkiksi -
 - Pienimuotoinen elintarvikkeiden myynti ja tarjoilu juomatarjoilun yhteydessä (esim. pubit)
 - Pienimuotoinen ravintolisien, runsaasti täydennettyjen elintarvikkeiden, painonhallintaan tarkoitettujen aterian- ja ruokavalionkorvikkeiden tai kliinisten ravintovalmisteiden myynti (esim. kuntosalit, optikkoliikkeet, kampaamot tai muut vastaavat), jos ei ole omaa valmistusta, valmistuttamista tai tuontia
 - Lämpötilasäätelimätön kuljetus (pois lukien säiliökuljetukset), jos toimijalla kuljetusvälineitä korkeintaan 10
 - Verolliset alkoholivarastot
 - Ruoka-aputoimijat
- Tarkastuskertoja voidaan lisätä, kun havaitaan sellaisia riskitekijöitä, jotka eivät ole hallinnassa. Porvoon ympäristöterveydenhuollossa tarkastuskertoja lisätään Oiva-tarkastuksella Korjattavaa (C) tai Huono (D) -arvosanan saaneissa kohteissa. Näille tehdään aina määräajan jälkeen uusintatarkastus. Tarkastuskohteissa, joissa on tehty uusintatarkastus, voidaan seuraavana vuonna nostaa tarkastustiheys vähintään yhteen kertaan vuodessa tarkastajan harkinnan mukaan.
- Myös suositeltua aikaa voidaan perustelluista syistä lisätä tai vähentää. Porvoon ympäristöterveydenhuollossa tarkastusaikoja on pidennetty valtakunnallisiin suositusaikoihin ver-

rattuna laajaa toimintaa harjoittavissa elintarvikkeita valmistavissa laitoksissa ja vastavissa kohteissa. Tarkastusajat on määritetty ko. riskiluokan kohteissa toteutuneiden keskimääräisten tarkastusaikojen perusteella.

- Perustellut syyt poiketa Ruokaviraston riskinarviointiohjeen tarkastustiheydestä ja ajasta merkitään kohde- ja tarkastajakohtaiseen tarkastussuunnitelmaan sekä VATI-ohjelman kohdetietoihin. Perustellut syyt on myös määritetty Porvoon ympäristöterveydenhuollon laatujärjestelmässä menettelyohjeessa: Elintarvikehuoneiston valvontaohje.

Liite 1. Elintarvikevalvonnan tarkastussuunnitelma

Säännöllisen valvonnan ns. Oiva-tarkastuksia suunnitellaan tehtävän 590 kpl vuonna 2022. Lisäksi uusintatarkastuksia arvioidaan tehtävän noin 78 kpl (säännöllisen valvonnan tarkastuksista noin 15 %). Säännöllisen valvonnan tarkastukseen on laskettu tarkastukseen valmistautuminen, tarkastuskäyntiin kuluva aika ja tarkastuspöytäkirjan laatimiseen kuluva aika sekä tarkastuksen tietojärjestelmään kirjaamiseen kuluva aika. Lisäksi tarkastukseen arvioidaan kuluvan keskimäärin yhden tunnin matka-aika. Säännöllisen valvonnan tarkastajahenkilötyövuotta kohden suunnitellaan 104 säännöllisen valvonnan tarkastusta ja 16 seurantatarkastusta sekä 4 suurta yleisötapahtumaa tai liikkuvan elintarvikehuoneiston tarkastusta eli yhteensä 120 tarkastusta / Oiva-tarkastaja. Lisäksi elintarvikkeisiin ja elintarvikehuoneistoihin liittyvien lupien ja ilmoitusten käsittelyyn, valitusten ja epidemia-ilmoitusten käsittelyyn, varautumiseen, neuvontaan, perehtymiseen, suunnitteluun, seurantaan, laatujärjestelmän ylläpitoon ja muuhun hallintoon tarvitaan resursseja. Ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen käyttöönottotarkastuksia arvioidaan tehtävän noin 150 kpl. Porvoon oman työsuunnitelman mukaan elintarvikevalvonnan tavoite on vuonna 2022 yhteensä 838 kpl tarkastusta ja alkutuotannon valvontatarkastuksia 12 kpl. Säännöllisen elintarvikevalvonnan kattavuustavoite on riskinarvioinnin mukaan vuonna 2022 56 % (437kpl) elintarvikehuoneistoista.

Hyväksytyjen ja ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen lisäksi suunnitelman mukaisia, maksullisia elintarvikevalvonnan tarkastuksia tehdään suuriin yleisötapahtumiin. Suureksi yleisötapahtumaksi katsotaan kohde, jossa arvioidaan käyvän vuorokauden aikana yli 500 kävijää, jossa on järjestetty tilapäistä elintarvikkeiden myyntiä tai tarjoilua ja/tai joissa on muita ympäristöterveydenhuollon valvontaan kuuluvia tilapäisratkaisuja kuten käymälöitä, tupakointialueita ym. Tällaisia suuria yleisötapahtumia arvioidaan olevan noin 10 kpl vuosittain. Näiden lisäksi tehdään markkinatarkastuksia, joista ei laskuteta markkinoiden järjestäjää. Markkinatarkastusten pääasiallisina kohteina ovat ammattimaiset, liikkuvat toimijat.

Porvoon ympäristöterveydenhuollon valvontayksikön valvontarekisterissä olevien kohteiden lisäksi tehdään maksullisia tarkastuksia myös valvontayksikön alueella vieraileviin liikkuviin elintarvikehuoneistoihin. Tällaisia tarkastuksia arvioidaan olevan noin 10 kpl vuosittain.

Elintarvikehuoneistoihin liittyvät hakemukset ja ilmoitukset pyritään käsittelemään 60 vuorokauden sisällä.

Kun uusi alkutuotantopaikka tekee ilmoituksen toiminnan aloittamisesta, paikka rekisteröidään kuntatietojärjestelmään. Alueen alkutuotantopaikkojen tietojen päivittämistä tarpeen mukaan jatketaan tietojärjestelmään vuoden 2022 aikana. Jos alkutuotantopaikalla harjoitetaan toimintaa, jolle on määritetty tarkastustiheys (Alkutuotannon elintarvikevalvonta ja riskinarviointi Eviran ohje 10507/1), se tarkastetaan ohjeen valvontasuunnitelman mukaisesti Edellisiin kuuluu Porvoon ympäristöterveydenhuollon valvonta-alueella maidontuotanto, vesiviljely sekä kasvintuotanto (kasvi- huoneviljely ja avomaaviljely, mm. lehtivihannekset, kuten salaattit, yrtit ja pinaatti, sekä marjat) ja alle 5000 kg:n iduntuotanto. Joillakin tuotantosuosunnilla elintarvikeeturvallisuuteen vaikuttavat vaarat ovat niin pieniä tai vaaroihin kohdistuu muuta valvontaa, että niihin ei ole tarpeen kohdistaa säännöllistä suunnitelmallista elintarvikevalvontaa (mm. lihantuotanto, hunajan tuotanto, muu kasvin ja

sienten tuotanto, johon ei liity erityisiä riskejä). Muutoin tarkastuksia alkutuotantopaikalla tehdään, jos siihen on erityinen syy, kuten ruokamyrkytyspäily, epäily lainsäädännön vastaisuudesta (esimerkiksi havainto epähygienisestä toiminnasta) tai asiakasvalitukset.

Näytteenotolla pyritään seuraamaan elintarvikkeiden mahdollisia riskejä sekä omavalvonnan toimivuutta. Näytteenotto pyritään kohdentamaan tuotteisiin ja ominaisuuksiin, joihin kohteen toimija voi itse vaikuttaa. Näytteenottosuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon Mikrobikriteeriasetus (EY) N:o 2073/2005 ja Ruokaviraston ohje 094/04.02.00.01/2020/3 Elintarvikkeiden mikrobiologinen analyysit – Ohje valvontaviranomaisille. Elintarvikealan toimijoita ohjataan ottamaan ja tutkittamaan itse omavalvontanäytteitä ja tekemään säilyvyystutkimuksia. Viranomaiset ottavat omavalvonnan toimivuuden toteamiseksi projektimaisesti viranomaisnäytteitä liitteen 3 mukaisesti. Vuonna 2022 ympäristöterveydenhuolto toteuttaa kolme projektia:

1. Suurtalouksien, tarjoilupaikkojen ja helposti pilaantuvia elintarvikkeita käsittelevien myymälöiden käsittelytilojen pintojen puhtausnäytteiden tutkimusprojekti. Kahdestakymmenestä ilmoitetuista elintarvikehuoneistosta otettavien viranomaisnäytteiden kokonaismäärä on vuonna 2022 noin 100 kpl.
2. Pubiprojekti, jossa tarkastetaan pubien tilojen hygienian tasoa, otetaan jääpalanäytteet, tehdään tupakkalain mukainen tupakoinnin ja tupakan myynnin tarkastus ja selvitetään elintarvikkeiden käsittelyn laajuutta
3. Osallistutaan pääkaupunkiseudun yhteiseen näyteprojektiin koskien vähittäismyymälöiden kaa-supakkaamia jauhelihoja ja muita lihatuotteita

Eläinperäisiä elintarvikkeita käsitteleville elintarviketuotantolaitoksille laaditut kohdekohtaiset näytteenottosuunnitelmat on kuvattu liitteessä 4. Laitoksista otettavien viranomaisnäytteiden kokonaismäärä on noin 140 kpl. Elintarvikkeiden laboratorioanalyysit on esitetty liitteessä 5. Lisäksi otetaan Ruokaviraston pyynnöstä vierasainenäytteitä elintarvikkeista vuosittain noin 10–15 kpl.

Ruokaviraston ja aluehallintoviranomaisen valvontaprojekteihin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan limittäen projekteihin liittyvät tarkastukset, näytteenotot ja muut toimenpiteet mahdollisimman tehokkaasti muuhun valvontaan. Lisäksi osallistutaan asiasta järjestettyihin koulutuksiin.

Eläinperäisten elintarvikkeiden sisämarkkinakaupan ja salmonellaerityistakuun mukainen valvonta

Eläinperäisiä elintarvikkeita EU:n sisämarkkinoilta tuovan toimijan on tehtävä ilmoitus toiminnan aloittamisesta, lopettamisesta tai muuttamisesta elintarvikevalvontaan elintarvikehuoneistoilmoituksella. Eläinperäisten elintarvikkeiden sisämarkkinatuonnin uudet ilmoituskäytännöt annettiin Ruokaviraston määräyksessä 1.11.2021, minkä perusteella edellytetään sisämarkkinatuontia harjoittavilta toimijoilta säännöllistä ilmoittamista tuontieristä. Eläinperäisten elintarvikkeiden sisämarkkinatuontia valvotaan osana Oiva-valvontaa painottaen erityisesti salmonellaerityistakuutuotteiden tuonnin valvontaa Ruokaviraston ohjeen "2529/04.02.00.01/2021/2 Salmonellaerityistakuiden vaatimukset eläinperäisten elintarvikkeiden sisäkauppatuonnissa" mukaisesti.

Oiva tarkastusten painopistealueet 2022

Oiva tarkastuksissa Porvoon ympäristöterveydenhuollossa tarkastetaan eri aihealueiden rivit niin, että tavoitteena on tavanomaisten rivien lisäksi kaikkien Oivarivien läpikäynti kolmen vuoden jaksoissa. Näihin sisältyvät Ruokaviraston elintarviketurvallisuuden painopistealueet vuonna 2020-2022

- Kunnossapito (Oiva-rivit 2.2. ja 2.3)
- Puhtaanapito (Oiva-rivit 3.1 ja 3.2)
- Markkinointi (Oiva-rivi 13.3)

- Valtakunnallinen suolan ja ravintoarvomerkintöjen valvontaprojekti (Oivarivit 13.1. ja 13.2)
- Lämpötilavalvonta (Oivarivit 6.2 ja 6.4)
- Jäljitettävyys (Oivarivit 16.1 ja 16.9)

Toiminta terveysvaaraepäilyissä

Kunnan velvollisuutena on selvittää alueellaan ilmenevät elintarvikkeisiin liittyvät terveysvaaratilanteet. Tällaisia ovat ruokamyrkytykset ja muut elintarvikevälitteiset vaaratilanteet.

Ympäristöterveydenhuollon varautumissuunnitelmassa on epidemiaepäilyn selvitystä varten kirjalliset ohjeet ja selvitystyö priorisoidaan suhteessa muuhun valvontaan, jotta epidemian leviäminen voidaan ehkäistä mahdollisimman pian. Ympäristöterveydenhuollossa on valmius epidemioiden tilastolliseen selvitykseen.

Säteilyvaaratilanteessa otetaan näytteitä elintarvikkeiden säteilytutkimuksiin Ruokaviraston ja Säteilyturvakeskuksen ohjeiden mukaan.

Elintarvikevalvonnan yhteydessä havaitut terveydelle haitalliset elintarvike-erät asetetaan myyntikieltoon siihen asti, kunnes ne on korjattu vastaamaan elintarvikelainsäädännön vaatimuksia tai hävitetty sopivalla tavalla. Ympäristöterveydenhuolto ilmoittaa Ruokavirastolle epäilyistä tai todetusta terveydelle vaaraa aiheuttavasta elintarvikkeesta, jos asia ei muutoin ole Ruokaviraston tiedossa.

Elintarvikevalitusten ja ruokamyrkytysepäilyjen yhteydessä ympäristöterveydenhuolto tutkituttaa tarvittaessa mahdolliset asiakkaiden tuomat valitusnäytteet ja hakee vastanäytteet, jos niitä on saatavilla.

Kiireellisissä, terveydelle vaarallisten elintarvikkeiden takaisinvetotilanteissa, Ruokaviraston kautta tulevien RASFF-ilmoitusten yhteydessä (RASFF = Rapid Alert System for Food and Feed) sekä elintarvikelaboratorion tekemän terveysvaaraan viittaavaa tutkimustulosta koskevan ilmoituksen yhteydessä ympäristöterveydenhuolto varmistaa kyseisten elintarvikkeiden poistamisen paikallisilta markkinoilta ottamalla yhteyttä elintarvikeyrityksiin ja suorittamalla tarvittaessa tarkastuksia. Muut Ruokaviraston tuotteiden takaisinveltoa koskevat ilmoitukset kuin RASFF-ilmoitukset ympäristöterveydenhuolto kirjaa tiedoksi ja pyrkii varmistamaan takaisinvedon onnistumisen muun valvonnan yhteydessä.

RASFF on keskeinen väline rajat ylittävän tietojenvaihdon varmistamiseksi, jotta elintarvikeketjussa todettuihin kansanterveysriskeihin voidaan reagoida nopeasti. Elintarvikepetoksia käsittelevä yhteistyöverkosto, jonka toimintaa helpottaa hallinnollisen avunannon ja yhteistyön järjestelmän (AAC) tietotekninen väline, puolestaan mahdollistaa jäsenmaiden kahden- tai monenvälisen yhteydenpidon petosepäilyn vahvistamiseksi nopeasti.

Komissio todentaa RASFF-verkoston RASFF-ilmoitukset ja informoi kolmansia maita, kun taas elintarvikepetoksia käsittelevä yhteistyöverkosto on ensisijaisesti foorumi, jolla jäsenmaat voivat vaihtaa tietoja ryhtyäkseen toimiin, jotka johtavat mahdollisesti hallinnollisiin seuraamuksiin tai oikeuskäsittelyyn. Ympäristöterveydenhuolto toimittaa tarvittavat tiedot Ruokavirastolle mahdollisia elintarvikepetoksia koskien.

Valvonnan maksullisuus

Elintarvikevalvonta on toimijalle maksullista. Uuden elintarvikelain mukaan kunta perii vuosittain 150 euron suuruisen perusmaksun vuosittain suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan kohteilta. Elintarvikelain nojalla viranomaisen tulee periä toimijalta maksu suunnitelman mukaisista tarkastuksista, elintarvikemääräysten noudattamatta jättämiseen perustuvien toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvasta tarkastuksesta ja suunnitelman mukaisista näytteiden laboratoriotutkimuksista. Lisäksi maksu tulee periä eläinperäisiä elintarvikkeita käsittelevien elintarvikehuoneistojen ja idättämöjen hyväksymisestä, ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen rekisteröintitodistuksista samoin kuin Euroopan unionin ulkopuolelle eläimistä saatavia elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa. Maksut perustuvat hyväksytyyn taksaan ja ne on määritelty siten, että niiden suuruus vastaa enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia.

Uuden elintarvikelain mukaan kunnan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan maksamaan seuraamusmaksun, jos toimija laiminlyö laissa määrätyn ilmoitusvelvollisuutensa, harjoittaa markkinointia elintarvikesäännösten vastaisesti, ei noudata vaatimusta jäljitettävyydestä tai omavalvonnasta, tai ei noudata ilmoitusvelvollisuutta koskien vakavia vaaroja, ruokamyrkytyksiä tai zoonooseja koskevaa ilmoitusvelvollisuutta.

Henkilöstöresurssit ja tutkimuslaboratoriot

Elintarvikevalvontaa ja alkutuotannon valvontaa hoitaa 7 terveystarkastajaa (5 Oiva-tarkastajaa sekä 2 ilmoitusten ja lupien käsittelijää) sekä 2 hygieenikkoeläinlääkäriä. Yksikön 1,5 näytteenottajaa vastaavat mm. elintarvikevalvonnan projektinäytteiden otosta, Ruokaviraston tilaamista vierasainevalvontanäytteiden otosta, Porvoon kaupungin omavalvonnan valvontanäytteiden ottopalveluista yhteensä 0,2 htv. Praktikkoeläinlääkärit tekevät tarvittaessa teurastettavien eläinten ante mortem – lihan tarkastuksen eläimen pitopaikassa, resurssi alle 0,1 htv. Resursseja ohjataan elintarvikevalvontatehtäviin yhteensä 8,2 htv.

Ympäristöterveydenhuollon laboratoriotutkimukset teetetään Vita Terveyspalvelut Oy:llä. Tarpeen mukaan elintarviketutkimuspalveluja voidaan ostaa myös MetropoliLabilta Helsingistä sekä Tullilaboratoriosta ja Ruokavirastosta.

Raportointi ja tiedottaminen

Elintarvikevalvonnan kohdekohtaiset tarkastustulokset julkaistaan Ruokaviraston määräämällä tavalla Oiva raportteina valtakunnallisen järjestelmän kautta internetsivuilla www.oivahymy.fi. Tarjoilu- ja myyntipaikoissa myös toimijan tulee asettaa oivaraaportti asiakkaiden sisäänkäynnin yhteyteen nähtäville. Toimijan, joka myy tai markkinoi tuotteitaan internet-sivujen kautta, on linkitettävä Oiva-raaportti kotisivulleen.

Elintarvikevalvonnan tulokset käsitellään vuosittain ympäristöterveysjaostossa. Lisäksi elintarvikevalvonnan resurssit ja toteutuma raportoidaan vuosittain aluehallintoviranomaiselle.

Aluehallintoviranomaisen ja Ruokaviraston koordinoimien projektien paikallisten valvontatulosten yhteenvedot tiedotetaan tarkastusten toteuttamisen jälkeen, mikäli yksittäisen toiminnanharjoittajan tiedot eivät ole tunnistettavissa yhteenvedosta. Samoin omien valvontakampanjojen sekä projektien tulokset tiedotetaan ensi tilassa yhteenvedon valmistumisen jälkeen.

Valvonnassa kirjattavat suoritteet

Elintarvikevalvonnassa kirjataan suoritteet VATI-valvontatietokantaan käyttäen kaikkia VATIn suorittekoodeja, seuraavia suorittekoodeja käytetään seurannassa

- Tarkastus
- Ilmoitus / Hakemus
- Yhteydenotto yhteensä
 - Ruokamyrkytyspäily
 - Epidemiapäily
 - Lausunto
- Näytteenotto
- Pakkokeinot
- Muut tapahtumat

Mittarit /Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

- tarkastusten, näytteenottojen ja muiden suoritteiden lukumäärä
- elintarvikehuoneiston ilmoitusten ja hakemusten käsittelyn määrä
- annettujen kirjallisten (OIVA C ja D) tai vahvempien hallinnollisten toimenpiteiden määrä ja syyt (pakkotoimet)
- Terveyshaittaepäilyjen (Ruokamyrkytyspäily, Epidemiaepäily) lukumäärä sekä syyt, trendi viiden viimeisen vuoden ajalta
- elintarvikevalvonnan kattavuus (tarkastettujen kohteiden % osuus kaikista) Kattavuustavoite vuonna 2022 säännöllisen valvonnan kohteiden osalta on 56 % (437 kohdetta).
- elintarvikevalvonnan intensiteetti suunniteltuun nähden (suunniteltujen tarkastusten osuus tavoitteeseen ja tarkastusten kokonaismäärään nähden)

3.4 Talousveden valvonta

Talousveden valvonnan tavoitteena on ennaltaehkäistä talousvedestä aiheutuvia sairastumisia kunnan alueella. Terveydensuojeluviranomainen:

- valvoo, että talousvettä toimittavien laitosten veden laatu täyttää lainsäädännön vaatimukset
- tiedottaa vesihuoltolaitosten jakeluverkkojen ulkopuolella asuvia kuntalaisia paikallisista kaivo-veden erityisongelmista
- antaa tarvittaessa ohjeita tai määräyksiä talousveden käyttöön tai käsittelyyn liittyen

Kunnan tehtäviksi säädetty valvontatehtävät

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee käsitellä talousvettä toimittavien laitosten hyväksymishakemukset ennen laitosten tai niissä tehtyjen muutosten käyttöönottoa (TsL 18 §). Hakemuksessa tulee kuvata laitoksen vedenottotapa, veden käsittelyn riittävyys ja veden jakeluun liittyvät asiat sekä vedentuotantoketjun riskinarviointi. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on lähetettävä hakemus tiedoksi niille aluehallintovirastoille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja niiden kuntien terveydensuojeluviranomaisille, joiden alueelle talousvettä toimittava laitos toimittaa vettä tai joiden alueelta se ottaa vettä, ja varattava näille tilaisuus antaa hakemuksesta lausunto. Hyväksymispäätöksessä terveydensuojeluviranomainen antaa tarvittaessa määräyksiä talousveden laadun turvaamiseksi.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on hyväksyttävä talousvettä toimittavan laitoksen riskinarviointi (TsL 20 §). Riskinarviointi tehdään toiminnanharjoittajien ja viranomaisen välisenä yhteistyönä.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee lisäksi käsitellä ilmoitukset, jotka liittyvät vedenottoon toiminnanharjoittajan omilla laitteilla talousvetenä käytettäväksi osana julkista tai kaupallista toimintaa sekä vedenottoon yhteisessä käytössä olevasta vedenottamosta tai vesisäiliöstä, jos vettä otetaan vedenkäyttäjien omilla laitteilla talousvetenä käytettäväksi yhteensä vähintään 50 henkilön tarpeisiin tai vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa (TsL 18a §). Terveydensuojeluviranomainen antaa ilmoituksen tekijälle todistuksen ilmoituksen vastaanottamisesta, käsittelee ilmoituksen ja tarkastaa kohteen. Jos ilmoitettu toiminta voi vaikuttaa elinympäristöön, terveydensuojeluviranomainen kuulee tarpeellisessa laajuudessa niitä, joihin vaikutukset voivat kohdistua. Terveydensuojeluviranomaisen oikeudesta päättää terveyshaitan poistamisesta tai sen ehkäisemisestä säädetään terveydensuojelulain 51 §:ssä.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi päättää soveltaa valvonnassa pientä talousvesi-asetusta (STMa 401/2001), jos vettä käytetään vähemmän kuin 10 m³/vrk tai alle 50 henkilön tarpeisiin elintarvikehuoneistossa tai osana julkista tai kaupallista toimintaa.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on STM:n talousvettä koskevien asetusten (1352/2015 ja 401/2001) mukaan säännöllisesti valvottava talousvettä toimittavan laitoksen jakaman veden laatua ja tankeissa, pulloissa tai säiliössä myytäväksi tarkoitetun talousveden laatua sekä vesilaitosten vedenkäsittelyn riittävyyttä. Terveydensuojeluviranomaisen tulee arvioida, aiheutuuko mahdollisista laatupoikkeamista terveyshaittaa ja ryhtyä sen perusteella toimenpiteisiin.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee antaa lausunto ympäristönsuojeluviranomaiselle vesihuoltolain 11 §:n nojalla vesihuoltolaitoksen verkostoon liittymistä koskevasta kiinteistön vapautushakemuksesta sekä toimia muutoinkin vesihuoltolain tarkoittamana viranomaisena omalla toimialallaan.

Valvontatutkimusohjelmat

STM asetuksen 1352/2015 perusteella yli 10 m³ vuorokaudessa tai vähintään 50 henkilön tarpeisiin talousvettä toimittavalle laitokselle tulee laatia valvontatutkimusohjelma. Valvontatutkimusohjelma laaditaan yhteistyössä kunnan terveydensuojeluviranomaisen ja talousvettä toimittavan laitoksen ja sille vettä toimittavan tukkuvesilaitoksen kanssa. Ohjelmaan tulee sisällyttää toimet paikallisista olosuhteista aiheutuvien häiriötilanteiden ennaltaehkäisemiseksi. Valvontatutkimusohjelmat tulee tarkistaa vähintään viiden vuoden välein. Vuonna 2022 tulee päivitettäväksi 24 valvontatutkimusohjelmaa.

STM asetuksen 401/2001 perusteella valvottavia pieniä toimijoita ovat alle 10 m³ vuorokaudessa tai alle 50 henkilön tarpeisiin talousvettä toimittavat laitokset ja yksittäiset talousvesikaivot, joiden vettä käytetään elintarvikehuoneistoissa tai osana kaupallista taikka julkista toimintaa. Näiden säännöllisistä valvontatutkimuksista on määrätty erillisessä, kaivon valvontaa koskevassa päätöksessä tai rekisteröintitodistuksessa. Valvontaa koskevat päätökset päivitetään tarvittaessa.

Valvonnan toteuttaminen

Säännöllinen valvonta kattaa talousvettä toimittavien laitosten tarkastukset, valvontatutkimusohjelmien ja riskinarviointien hyväksynnit sekä talousveden laadun seurannan näytteenotoin. Vuonna 2022 tehtävien tarkastusten ja otettavien talousvesinäytteiden lukumäärä kohderyhmittäin on esitetty liitteessä 8. Tarkastuksia tehdään vuoden aikana yhteensä 28 ja talousvesinäytteitä tutkitaan

noin 430 kpl, joista valtaosa on vettä jakavien laitosten jatkuvan ja jaksottaisen valvonnan näytteitä.

Talousvettä toimittavat laitokset pyritään tarkastamaan terveydensuojelun riskiluokituksen ja kohdekohtaisen riskinarvioinnin perusteella. Valvontaa kohdistetaan erityisesti vettä toimittavan laitoksen riskinarviointeihin ja häiriötilanteisiin varautumiseen sekä valvontatutkimusohjelman ajantasaisuuteen. Talousvettä toimittavien laitosten, joilla ei ole omaa vedenottoa, tarkastukset käsittävät ainoastaan valvontatutkimusohjelmien ja verkoston tarkastuksen ja ovat pääsääntöisesti asiakirjatarkastuksia.

Ympäristöterveydenhuoltoon toimitetut lupahakemukset käsitellään ensi tilassa: uusia vesilaitoksia tai -ottamoita koskevat lupahakemukset 3 kk:n sisällä ja vesilaitoksia koskevia olennaisia muutoksia koskevat hakemukset sekä ilmoitukset julkiseen tai kaupalliseen toimintaan liittyvistä talousvesikaivoista ja kiinteistöjen yhteisessä käytössä olevista vedenottamoista ja vesisäiliöstä 30 vrk:n sisällä hakemuksen tai ilmoituksen vireilletulosta ellei niiden käyttöönottoaikataulusta muuta johdu. Vesihuoltolaitoksen verkostoon liittymisestä haettuun poikkeukseen annetaan lausunto ensi tilassa.

Yksityiskaivojen vedenlaatuongelmien osalta annetaan neuvontaa paikallisiin kaivovesien laatuongelmiin, vesitutkimuksiin, näytteenottoon ja korjaustoimenpiteisiin liittyen. Epäiltäessä yksityisen kaivoveden saastumista muusta kuin kaivon kuntoon liittyvistä syistä, selvitetään saastumisen syy. Tarvittaessa annetaan talousvesikaivon veden valvontaa, puhdistusta ja käyttöä koskevia määräyksiä talousvedestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Valtakunnallisessa valvontaohjelmassa 2020-2024 terveydensuojelun painopisteitä ovat omavalvonnan tukeminen ja elinympäristöterveyden edistäminen ja yhteistyö. Vuoden 2022 painopistealueet talousvesivalvonnalle ovat:

- Osallistutaan vettä jakavien laitosten riskinarviointiin ja tehdään riskinarvioinneista hyväksymispäätös TsL 20 § mukaisesti. Vuonna 2022 tulee ajankohtaiseksi noin 24 riskinarvioinnin hyväksymistä.
- Kehitetään yhteistyötä eri viranomaisten välillä talousvettä jakavien laitosten valvonnassa ja erityistilanteiden hallinnassa.

Valvonnan maksullisuus

Terveydensuojelulain nojalla tulee terveydensuojeluviranomaisen periä suunnitelman mukaisista tarkastuksista, ehtojen ja määräysten valvontaan liittyvistä tarkastuksista, suunnitelman mukaisista näytteenotoista, näytteiden lähettämisestä ja muusta käsittelystä sekä talousveden laboratoriotutkimuksista maksu talousveden toimittajalta. Myös talousvettä toimittavan laitoksen ja sen riskinarvioinnin hyväksynnästä tulee periä maksu. Lisäksi peritään maksu yksityiskaivon veden laatuun liittyvistä tutkimuksista. Näytteiden lähettämisestä ja tutkimisesta peritään maksu toteutuneiden kustannusten perusteella. Maksut perustuvat hyväksytyyn taksaan. Vesiepidemiaepäilyn selvittämiseen liittyvistä näytteenotoista tai tutkimuksista sekä Porvoon ympäristöterveydenhuollon toteuttamaan talousveden alueelliseen kartoitusprojektiin liittyvistä tutkimuksista ja näytteenotoista ei peritä maksua. Myöskään yksityiskaivon veteen liittyvän terveyshaittaepäilyn selvittämisestä ei peritä näytteenottomaksua, mutta laboratoriokustannukset ja näytteen lähetyskustannukset peritään. Uusinta ja seurantanäytteistä peritään aina maksu. Vuodesta 2022 lukien peritään lisäksi valvonnan vuosittainen perusmaksu 150 € STM asetuksen 1352/2015 tarkoittamilta (ns. suurilta) vettä jakavilta laitoksilta.

Henkilöstöresurssit ja tutkimuslaboratoriot

Talousvesivalvonnan suunnittelusta, koordinoinnista, tarkastuksista, lausunnoista, lausuntojen valmistelusta, raportoinnista sekä terveyshaittaepäilyihin liittyvästä asiakasneuvonnasta vastaa kaksi terveydensuojelusuunnittelijaa muiden tehtäviensä ohella sekä pakkotoimien valmistelun osalta I kaupungineläinlääkäri-hygieenikko (1,1 htv). Näytteenotosta sekä kaivovesien tutkimiseen liittyvästä asiakasneuvonnasta vastaa kaksi näytteenottajaa (0,7 htv). Valvontaan ohjataan henkilöstöresursseja yhteensä noin 1,8 htv.

Laboratoriopalvelut ostetaan Vita Terveyspalvelut Oy:n laboratoriosta.

Raportointi ja tiedottaminen

Talousvesivalvonnan toteuma ja tulokset raportoidaan kerran vuodessa ympäristöterveysjaostolle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomainen (Valvira) sekä aluehallintoviranomainen saavat tarkastuksia, näytteenottoja, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja sekä valvontaa koskevat muut valvonnan ohjausta, seurantaa, raportointia ja tilastointia varten tarvittavat tiedot suoraan valtakunnallisesta valvontarekisteristä. Vuoden 2022 osalta suurten vedenjakelualueiden (yli 5000 asukkaalle vettä toimittavat laitokset) tutkimustulokset raportoidaan Etelä-Suomen aluehallintovirastolle (AVI) manuaalisesti, koska tutkimustulosten sähköinen siirto valtakunnalliseen valvontarekisteriin on viivästynyt.

Talousveden laatupoikkeamista tiedotetaan yhteistyössä vesilaitosten kanssa siten, että lähtökohteisesti tiedottamisvastuu on vesilaitoksilla. Mikäli talousvettä toimittavan laitoksen verkosto on osa laajempaa vesijohtoverkostoa, tiedotetaan talousveden laatuongelmista myös niille terveydensuojeluviranomaisille sekä kiireellisissä tilanteissa väestölle, joiden alueelle vesijohtoverkosto ulottuu.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolle tiedotetaan välittömästi talousveden häiriötilanteista. Häiriötilanteen jälkeen kunnan terveydensuojeluviranomaisen toimittaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle yhteenvedon häiriötilanteen hallintaan saamiseksi toteutetuista toimenpiteistä. Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle (ELY) tiedotetaan välittömästi sellaisista talousveden laatupoikkeamista, joissa talousveden laatuvaatimus ei täyty ja sen epäillään johtuvan raakaveden saastumisesta (STM:n asetus 1352/2015).

Valvonnassa kirjattavat suoritteet

Talousvesivalvonnassa kirjataan seuraavat tapahtumat sekä niihin käytetty työaika valvontatietokantaan:

- Ilmoituksen käsittely ja rekisteröintitodistus sekä toiminnan aloitukseen liittyvä tarkastus
- Hakemuksen käsittely ja viranhaltijapäätös sekä toiminnan aloitukseen liittyvä tarkastus
- Riskinarvioinnin hyväksyminen
- Talousveden poikkeuslupahakemus
- Valvontasuunnitelmaan sisältyvä tarkastus
- Seurantatarkastus
- Terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä tarkastus
- Määräys terveyshaitan poistamiseksi

- Yhteydenotto epäillyn terveyshaitan tai lainvastaisuuden vuoksi
- Lausunnot ja selvitykset
- Muu yhteydenotto
- Valvontasuunnitelmaan sisältyvä näytteenotto ja uusintanäytteenotto
- Terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä näytteenotto ja lisänäytteenotto
- Ohjaus ja neuvonta, tiedottaminen, yhteistyökokous ja muu viranomaistyö

Mittarit

- Talousvesivalvonnan tapahtumien kokonaismäärä
- Tarkastettujen vesilaitosten % -osuus suunnitellusta ja tarkastusten lukumäärä toimintatyypeittäin
- Talousvesinäytteiden lukumäärä toimintatyypeittäin
- Suunniteltujen näytteiden toteutuminen, % suunnitellusta
- Laatuvaatimukset ja – tavoitteet täyttävien tulosten % -osuus kaikista näytteistä (vesilaitokset ja valvonnassa olevat kaivot)
- Tavallisimmat poikkeamat laatuvaatimuksista ja – tavoitteista (vesilaitokset ja valvonnassa olevat kaivot)
- Käsiteltujen lupien ja ilmoitusten sekä annettujen määräysten lukumäärä
- Valitusten lukumäärä (terveyshaittaepäilyt)
-

3.5 Uimavesien valvonta

Uimaveden valvonnan tavoitteena on ennaltaehkäistä uimavedestä aiheutuvia sairastumisia varmistamalla, että yleisten uimarantojen ja uima-altaiden vesi täyttää lainsäädännön vaatimukset. Tarvittaessa kunnan terveydensuojeluviranomainen voi antaa ohjeita tai määräyksiä uimapaikan käyttöön tai uimaveden käsittelyyn liittyen.

Kunnan tehtäväksi säädetty valvontatehtävät

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee käsitellä terveydensuojelulain 13 ja 15 §:n nojalla tehty ilmoitus yleiseen käyttöön tarkoitetun kylpylän, uimahallin, uimalan tai uimarannan käyttöön otosta.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on säännöllisesti valvottava yleisen uimalan, uimahallin, uimarannan, kylpylän sekä yleisen virkistymis-, kuntoutus- ja hieronta-altaan veden laatua. (TSL 29 §). Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on laadittava yleisistä uimarannoista ns. uimarantaluetelo sekä seurantakalenteri ennen kunkin uimakauden alkua. Lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomainen arvioi ja luokittelee kunkin suuren uimarannan eli EU-rannan uimaveden laadun uimaveden valvontatutkimustulosten perusteella (EU-ranta = ranta, jossa käy huomattava määrä kävijöitä kauniina kesäpäivänä). EU-rannan omistajan tai haltijan on yhteistyössä kunnan terveydensuojeluviranomaisen kanssa laadittava rannalle uimavesiprofiili. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on huolehdittava siitä, että yleisölle annetaan mahdollisuus saada tietoja sekä tehdä uimarantaluettelon laatimista, tarkistamista ja ajan tasalle saattamista koskevia ehdotuksia ja huomautuksia.

Valvonnan toteuttaminen

Kävijämäärältään suuret uimarannat eli EU-uimarannat tarkastetaan vuosittain. Muut uimarannat ja talviuimapaikat tarkastetaan pääsääntöisesti joka toinen vuosi. Yhteensä uimarantojen tarkastuksia tehdään 29 kpl vuoden aikana. Tarkastustiheyttä voidaan lisätä kohdekohtaisen riskinarvioinnin perusteella, johon vaikuttaa mm. edellisen vuoden uimaveden laatutulokset ja tarkastushavainnot kohteessa. Riskinarvioinnissa käytetään apuna Valviran ohjeistusta.

Uimakauden uimarantaluettelo ja näytteenottoviikot vahvistetaan vuosittain huhtikuun aikana, sen jälkeen, kun alueen asukkailla on ollut mahdollisuus ehdottaa muutoksia luetteloon. Uimarantavesinäytteitä otetaan vuoden aikana yhteensä 130 kpl. Uimarantavesinäytteenoton yhteydessä arvioidaan silmämääräisesti uimarannan lähiympäristö, uimarannasta asiakkaalle annettavat tiedot sekä uimaveden laatu aistinvaraisesti, esimerkiksi sinilevätilanne. EU-uimarantojen laatuluokitukset lasketaan syksyllä neljän edellisen vuoden uimavesinäytteiden tulosten perusteella. EU-uimarantojen laatuluokitukset päivitetään vuosittain. Uimavesiprofiilien päivitystiheys tapahtuu asetuksen 177/2008 liitteen IV mukaisesti.

Kävijämäärältään suuret ja keskiuuret uima-allaskohteet tarkastetaan kerran vuodessa ja pienet uima-allaskohteet kerran kahdessa vuodessa. Suunnitelman mukaisia tarkastuksia on vuoden aikana yhteensä 11. Tarkastustiheyttä voidaan lisätä kohdekohtaisen riskinarvioinnin perusteella, johon vaikuttaa mm. edellisen vuoden uimaveden laatutulokset ja tarkastushavainnot kohteessa. Riskinarvioinnissa käytetään apuna Valviran ohjeistusta. Allasvesinäytteitä otetaan vuoden aikana yhteensä 185 kpl. Uima-allasvesiä varten laaditaan valvontatutkimusohjelmat, joissa näytteenottotiheys määräytyy muun muassa käyttäjien lukumäärän ja uimaveden omavalvonnan tason mukaan. Valvontatutkimusohjelmat tarkistetaan vähintään viiden vuoden välein. Vuonna 2022 valvontatutkimusohjelmien päivityksiä on 6 kpl.

Tarkastuksia tehtäessä käytetään apuna Valviran ohjeita 2/2017 ja 3/2008 ja tarkastuslomakkeita. Uimavesitutkimustuloksia seurataan ja niiden avulla varmistetaan, että uimavesi täyttää STM:n asetusten 315/2002, 177/2008 ja 354/2008 vaatimukset. Terveydensuojeluviranomaisen tulee arvioida, aiheutuuko mahdollisista laatuvaatimuspoikkeamista terveyshaittaa ja ryhtyä sen perusteella toimenpiteisiin. Terveydensuojelulain nojalla säännöllisesti valvottavat kohteet ja tavoitteelliset tarkastustiheydet sekä näytteenottotiheydet on esitetty liitteessä 8.

Valvonnassa varaudutaan uimavesiperäisten epidemioiden selvittämiseen. Epidemioiden selvittämisessä sovelletaan yksikön elintarvike- ja talousvesiepidemioiden selvitysohjetta sekä Valviran uimavesiepidemioiden selvitysohjetta.

Valvonnan maksullisuus

Terveydensuojelulain nojalla tulee terveydensuojeluviranomaisen periä suunnitelman mukaisista tarkastuksista, näytteenotosta, näytteiden lähettämisestä ja muusta käsittelystä sekä uimaveden laboratoriotutkimuksista maksu yleisen uimarannan tai uima-altaan ylläpitäjältä. Myös yleistä uimarantaa ja uimahallia tai kylpylää koskevan ilmoituksen käsittelystä tulee periä maksu. Tarkastuksista, näytteenotosta ja ilmoituksen käsittelystä peritään taksan mukainen maksu. Muista edellä mainituista tehtävistä maksu peritään toteutuneiden kustannusten perusteella. Vuodesta 2022 lukien peritään lisäksi valvonnan vuosittainen perusmaksu 150 € kylpylöiltä, uimahalleilta, maauimalta sekä nk. EU-uimarannoilta.

Henkilöstöresurssit ja tutkimuslaboratoriot

Porvoon ympäristöterveydenhuollossa uimavesivalvonnan suunnittelusta, koordinoinnista, tarkastuksista, tulosten seurannasta ja raportoinnista sekä asiakasneuvonnasta vastaa kaksi terveydensuojelusuunnittelijaa muiden tehtäviensä ohella (0,4 htv). Näytteenotoista vastaa kaksi näytteenottajaa (0,2 htv). Uimavesien valvontaan ohjataan henkilöstöresursseja noin 0,6 henkilötyövuotta.

Laboratoriopalvelut ostetaan Vita Terveyspalvelut Oy:n laboratoriota.

Raportointi ja tiedottaminen

Uimavesivalvonnan toteuma ja tulokset raportoidaan kerran vuodessa ympäristöterveysjaostolle.

EU-rantoja koskeva uimarantaluettelo raportoidaan aluehallintovirastolle päivittämällä tiedot valtakunnalliseen tietojärjestelmään kunkin vuoden osalta viimeistään 30.4. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomainen (Valvira) sekä aluehallintovirasto saavat tarkastuksia, näytteenottoja, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja sekä valvontaa koskevat muut tarvittavat tiedot valvonnan ohjausta, seuranta, raportointia ja tilastointia varten suoraan valtakunnallisesta valvontarekisteristä. EU-rantojen vesitutkimustulosten raportointitapa aluehallintovirastolle on tulosten automaattinen siirto valtakunnalliseen tietojärjestelmään, mutta eräät tiedot joudutaan raportoimaan erikseen aluehallintovirastolle 30.9. mennessä. Yleisöllä on mahdollisuus vaikuttaa uimarantaluetteloon keväällä. Yleisten uimarantojen vesitutkimustuloksista tiedotetaan uimakaudella internet-sivuilla ja poikkeustilanteissa myös paikallisissa tiedotusvälineissä.

Valvonnan yhteydessä varmistetaan, että uimarannan ja uimahallin ylläpitäjä tiedottaa ilmoitustaululla kävijöille viimeisimmät tutkimustulokset ja EU-rantojen osalta uimaveden laatuluokituksen. Uimakielloista ja varoituksista tiedotetaan lisäksi erikseen tiedotusvälineissä sekä uimarantojen ilmoitustauluilla tai erillisillä kylteillä.

Valvonnassa kirjattavat suoritteet

Uimavesien valvonnassa kirjataan seuraavat tapahtumat sekä niihin käytetty työaika valvontatietokantaan:

- Ilmoituksen käsittely sekä toiminnan aloitukseen liittyvä tarkastus
- Valvontasuunnitelmaan sisältyvä tarkastus
- Seurantatarkastus
- Terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä tarkastus
- Määräys terveyshaitan poistamiseksi
- Yhteydenotto epäillyn terveyshaitan tai lainvastaisuuden vuoksi
- Muu yhteydenotto
- Valvontasuunnitelmaan sisältyvä näytteenotto ja uusintanäytteenotto
- Terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä näytteenotto ja lisänäytteenotto
- Lausunnot ja selvitykset
- Ohjaus ja neuvonta, tiedottaminen, yhteistyökokous ja muu viranomaistyö

Mittarit

- Uimavesivalvonnan suoritteiden kokonaismäärä
- Tarkastusten kattavuus % ja lukumäärä toimintatyypeittäin

- Tutkittujen uimavesinäytteiden lukumäärä toimintatyypeittäin
- Kehotusten ja toimenpidemääräysten lukumäärä sekä tavallisimmat syyt
- Laatuvaatimukset täyttävien tulosten % -osuus kaikista näytteistä
- Tavallisemmat poikkeamat laatuvaatimuksista ja – suosituksista

3.6 Asuntojen ja ilmoitusvelvollisten oleskeluhuoneistojen valvonta

Oleskeluhuoneistojen valvonnan tavoitteena on ehkäistä ja poistaa huoneistoissa esiintyviä, terveyshaittaa aiheuttavia tekijöitä. Terveydensuojelulaissa tarkoitetaan terveyshaitalla ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä.

Terveydensuojelulain 26 §:n mukaan asunnossa ja muussa oleskelutilassa ei saa olla siinä määrin melua, tärinää, hajua, valoa, mikrobeja, pölyä, savua, liiallista lämpöä tai kylmyyttä taikka kosteutta, säteilyä tai muuta niihin verrattavaa (esimerkiksi tupakan savua), että niistä voisi aiheutua terveyshaittaa. Terveydensuojeluasetuksen 15 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen on asuntoja ja oleskelutiloja valvoessaan kiinnitettävä huomiota siihen, aiheutuuko maaperän saastumisesta tai muusta siihen verrattavasta syystä terveyshaittaa rakennuksessa tai sen läheisyydessä oleskeleville, onko kylmänä vuodenaikana asumiseen tai oleskeluun käytettävien tilojen lämmitys järjestetty tarkoituksenmukaisesti, onko rakennus käyttötarkoitus huomioon ottaen riittävän tiivis ja onko siinä riittävä lämmöneristys, täyttääkö rakennus fysikaalisten, kemiallisten ja biologisten tekijöiden osalta terveydensuojelulain nojalla annetut määräykset ja ohjeet sekä onko rakennuksessa riittävä ilmanvaihto ottaen huomioon siellä olevien ihmisten määrä ja harjoitettava toiminta.

Porvoon ympäristöterveysjaosto on vahvistanut vuonna 2017 huoneistojen vähimmäisvaatimukset. Päiväkotien ja koulujen koulun ja päiväkodin olosuhdevalvontaan, terveyshaitan ennaltaehkäisemiseen sekä selvittämiseen sovelletaan Valviran ohjetta 12/2018. Koulujen suunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtäessä sovelletaan lisäksi vuonna 2015 julkaistua Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen opasta: Terveellinen, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos - Opas ympäristön ja yhteisön monialaiseen tarkastamiseen. Lisäksi Sosiaali- ja terveysministeriön Asumisterveysasetus ja sitä tarkentava sisäilmaohje koskee kaikkia sisätiloja.

Kunnan tehtäväksi säädetty valvonta

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee terveydensuojelulain 13 ja 15 §:n nojalla tarkastaa toiminnanharjoittajan ennen tilojen käyttöönottoa tekemä ilmoitus majoitusliikkeen käyttöönotosta; yleisölle avoimen kuntosalin ja muun liikuntatilan käyttöönotosta; päiväkodin ja kerhon sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukio-opetusta tai korkeakoulutusta antavan oppilaitoksen ja opetuksen järjestämispaikan käyttöönotosta; jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön sekä vastaanottokeskuksen käyttöönotosta sekä sellaisen muun huoneiston tai laitoksen käyttöönotosta tai sellaisen toiminnan aloittamisesta, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa. Terveydensuojelulain 13 §:n mukaisesta ilmoitusmenettelystä on annettu soveltamisohjeet sosiaalialan laitosten ja huoneistojen (1/2019) sekä julkisten majoitushuoneistojen osalta (7/2017).

Terveydensuojelulain 6 §:n mukaan kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva terveydensuojelun valvontasuunnitelma siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja terveyshaittoja ehkäisevää.

Valtakunnallisessa terveydensuojelulain valvontaohjelmassa on määritelty säännöllisesti valvottaviksi ilmoitusta edellyttävät kohteet. Kotirauhan piirissä oleviin ilmoitusvelvollisiin huoneistoihin ei tehdä säännöllisiä valvontakäyntejä, mutta omavalvontasuunnitelmat voidaan pyytää arvioitaviksi ja tarvittaessa voidaan tehdä etätarkastus. Valtakunnallisen valvontaohjelman 2020 - 2024 painopisteiksi on kirjattu toiminnanharjoittajien omavalvonnan sekä toimintaan liittyvien terveysriskien tunnistamisen tukeminen.

Kunnan terveydensuojeluviranomaiselle on annettu terveydensuojelulain 27 §:ssä valtuudet velvoittaa tarvittaessa terveyshaitan aiheuttajaa tai korjauksista vastaavaa tahoa poistamaan todettu terveyshaitta, rajoittaa huoneiston käyttöä asuntona tai oleskelutilana sekä edellyttää kuntotutkimusta mahdollisten piilevien kosteusvaurioiden selvittämiseksi.

Ympäristöterveydenhuolto ei valvo terveyshaittojen esiintymistä seuraavissa oleskelutiloissa:

- työpaikoilla - toimivaltainen valvontaviranomainen työntekijöiden osalta on työsuojeluviranomainen, ellei huoneisto ole terveydensuojelulain nojalla ilmoitusvelvollinen oleskeluhuoneisto
- terveydenhuollon toimipisteissä - toimivaltainen viranomainen on aluehallintovirasto
- loma-asunnot - ympäristöterveydenhuolto voi kuitenkin antaa loma-asunnon haltijalle yleisiä neuvoja epäillyn haitan selvittämiseksi.

Valvonnan toteuttaminen

Ilmoitukset käsitellään ensi tilassa. Huoneistojen käyttöönottoa koskevia ilmoituksia arvioidaan tulevan vuoden aikana noin 40 kpl. Ilmoituksen tekijälle annetaan todistus ilmoitusten vastaanotosta ja toiminnan rekisteröimisestä säännöllisesti valvottavaksi kohteeksi, kun kaikki terveyshaitan arvioimiseksi välttämättömät selvitykset on vastaanotettu. Ilmoituksen käsittelijä arvioi selvitysten perusteella, voiko toimintaan liittyä terveyshaittoja, onko toiminnanharjoittaja tunnistanut toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seuraako hän omavalvonnassaan näihin riskeihin vaikuttavia tekijöitä. Ilmoituskäsittelyssä otetaan huomioon tiloja todennäköisesti käyttävien erityisryhmien (lapset, nuoret, vammaiset, vanhukset) tarpeet esteettömyyden ja toimivuuden osalta. Ilmoituskäsittelijä huolehtii terveyshaitalle mahdollisesti altistuvien asianosaisten kuulemisesta ennen asian korjausmääräystä tai asian muuta ratkaisemista.

Terveydensuojelulain nojalla säännöllisesti valvottavat kohteet ja tavoitteelliset tarkastus- ja näytteenottotiheydet on esitetty liitteessä 8. Näytteenotto Terveydensuojelulain 13 §:n nojalla ilmoitusvelvollisista erityisiä hygieenisia olosuhteita edellyttävistä huoneistoista on kuvattu liitteessä 6. Olemassa olevien kohteiden tarkastuksia on suunniteltu tehtävän yhteensä 136 kpl. Uudet, vastarekisteröidyt kohteet tarkastetaan ensimmäisen kerran puolen vuoden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Ne kohteet, joihin arvioidaan liittyvän merkittäviä riskitekijöitä terveyshaittojen osalta, pyritään kuitenkin tarkastamaan pikaisesti, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden sisällä ilmoituksen vastaanottamisesta.

Kaikissa toimialueen kunnissa koulujen suunnitelman mukaiset tarkastukset pyritään toteuttamaan nk. monialaisina tarkastuksina. Myös sosiaalialan kohteet tarkastetaan monialaisina niissä kunnissa, joissa sosiaaliviranomaiset ovat laatineet tarkastusaikataulun. Tarkastettavat kohteet on sovittu yhdessä muiden monialaisiin tarkastuksiin osallistuvien viranomaisten ja toimijoiden sekä toiminnanharjoittajan kanssa. Tavoitteena on, että tarkastukset toteutuvat jatkossa valtakunnallisten suositusten mukaisella tiheydellä.

Suunnitelmallisilla tarkastuksilla kiinnitetään huomiota toiminnanharjoittajan sisäilmaan, siivouksen laatuun, kosteiden tilojen hygieniaan, sisärakenteiden kuntoon, kiinteistön vesijohtoveteen, lämpö-

ja ääniolosuhteisiin, radonmittausten tuloksiin sekä toimintaan ja rakennukseen liittyvien erityisten riskitekijöiden hallintaan (omavalvonnan riittävyys ja toimivuus). Erityistä huomiota kiinnitetään ilmanvaihdon riittävyyteen tartuntatautien leviämisen ennaltaehkäisemisen näkökulmasta ja hellehaittojen ennaltaehkäisyyn sekä kohteessa toteutettuun omavalvontaan edellä mainittujen riskitekijöiden hallitsemiseksi. Tarkastuksilla havainnoidaan myös kiinteistöjen ylläpidon riittävyyttä ja kiinteistöhuollon suunnitelmallisuutta. Huoneiston käyttöönoton jälkeen tehtävässä ensimmäisessä valvontatarkastuksessa kiinnitetään erityistä huomiota tilojen ja toiminnan sekä ilmoituksen vastaavuuteen sekä ilmoituksen perusteella tunnistettujen erityisten terveyshaittariskien hallintaan kohteessa. Muihin suunnitelman mukaisiin tarkastuksiin sisältyy rutiinimittauksia, joilla selvitetään ilmanvaihdon riittävyyttä, laajan kiinteistön verkostoveden lämpötilaa sekä muita terveydellisiä olosuhteita. Lisäksi valvonnan yhteydessä voidaan ottaa puhtausnäytteitä kosteista tiloista sellaisista pinnoista, jotka joutuvat suoraan kosketuksiin paljaan ihon kanssa sekä näytteitä kiinteistön vesijohtoverkostosta *Legionella*-tutkimuksiin, mikäli kuumen veden lämpötila ei ole riittävän korkea. Mikäli tarkastuksen yhteydessä tai muutoin herää epäily terveyshaittaa aiheuttavasta olosuhteesta, voidaan lisäksi ottaa muita näytteitä harkinnan mukaan tai edellyttää toiminnanharjoittajalta tarpeellisten selvitysten ja tutkimusten tekemistä.

Yksityisasuntoja valvotaan ainoastaan epäilyn perusteella: jos asukas tai naapuri epäilee terveyshaittaa eikä kiinteistön omistaja selvitä tai korjaa terveyshaittaa, tarkastaa terveystarkastaja asunnon aistinvaraisin ja pintaa rikkomattomin menetelmin. Yksityisasunto tarkastetaan asukkaan tahdon vastaisesti vain, jos asunnosta epäillään aiheutuvan vakavaa terveyshaittaa naapureille tai asunnossa asuville suojelun tarpeessa oleville henkilöille (alaikäiset ja muut vajaavaltaiset, toisen henkilön jatkuvaa apua tarvitsevat henkilöt). Esimies määrää tällöin terveystarkastajan tekemään asunnontarkastuksen erillisellä päätöksellä. Asunnontarkastukset pyritään toteuttamaan kahden kuukauden sisällä pyynnön vastaanottamisesta vireilletulo -järjestyksessä. Saman kiinteistön asunnot kuitenkin tarkastetaan edellä mainitusta poiketen aina samalla kertaa. Asuntojen omistajille / taloyhtiöille annetaan jo odotusaikana tarvittavaa ohjeistusta terveyshaittojen omatoimiseksi selvittämiseksi ja poistamiseksi.

Hallintomenettely asuntojen ja oleskelutilojen terveyshaittaepäilyissä toteutetaan kevennetysti, jotta voidaan käyttää olemassa olevat resurssit täysimääräisesti tarkastustoimintaan:

- Terveystarkastaja antaa tarvittaessa tarkastuspöytäkirjassa lisäselvityksiä koskevan kehotuksen ja edelleen korjauskehotuksen määräaikoineen (TsL 6 §:n mukainen ohjaus ja neuvonta terveyshaitan selvittämiseksi ja poistamiseksi).
- Lisäselvityksiä koskevan kehotuksen yhteydessä terveystarkastaja antaa ohjeet terveydensuojelulain 49d §:n mukaisista ulkopuolisen asiantuntijan pätevyysvaatimuksista sekä hänen käyttämiään menetelmiä koskevista luotettavuusvaatimuksista.
- Mikäli kiinteistön kunnosta vastaava taho ei ryhdy määräaikojen puitteissa toimenpiteisiin lisäselvitysten hankkimiseksi ja edelleen terveyshaittaa aiheuttavien puutteiden korjaamiseksi, valmistelee terveystarkastaja velvoittavan määräyksen terveydensuojelulain 27 §:n nojalla.
- Asiakkaan kirjallisesti vaatiessa terveystarkastaja valmistelee päätöksen, jossa ratkaistaan tarve lisäselvitysten tai korjausten tekemiselle tilanteessa, jossa tarkastaja ei ole havainnut asunnossa tai oleskelutilassa viitteitä terveydensuojelulain tarkoittamasta terveyshaitasta. Terveystarkastajat informoivat asiakkaita menettelystä tarkastusten yhteydessä sekä tarkastuspöytäkirjassa.

Porvoon ympäristöterveydenhuolto varautuu osallistumaan kuntien sisäilmatyöryhmiin. Sisäilmatyöryhmien tavoitteena on varmistaa kaupungin kiinteistöjen ja niiden käyttäjien terveyden parissa

työskentelevien henkilöstöryhmien yhtäaikaisen ja saman sisältöisen tiedon saanti kiinteistöjen tilasta ja tarvittavien korjausten etenemisestä. Sisäilmatyöryhmät voivat pitää yllä listaa kaupungin kiinteistöistä, joissa on vielä korjausta odottavia, mahdollista terveyshaittaa aiheuttavia puutteita.

Ympäristöterveydenhuolto tekee kiinteää yhteistyötä kuntien rakennusvalvontaviranomaisten kanssa erityisesti terveydensuojelulain nojalla ilmoitusvelvollisten huoneistojen neuvonnassa sekä home- ja kosteusvaurioiden korjausrakentamisessa.

Valvonnan maksullisuus

Tämän valvontasuunnitelman mukaisista säännöllisen valvonnan tarkastuksista, näytteenotoista sekä ilmoitusten käsittelystä peritään hyväksytyn taksan mukainen maksu. Vuodesta 2022 lukien peritään lisäksi valvonnan vuosittainen perusmaksu 150 € ilmoitusvelvollisilta toiminnoilta lukuun ottamatta eräitä laissa terveydensuojelulain muuttamiseksi (HE140/2021 vp) mainittuja poikkeuksia.

Ensimmäinen asunnon terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä tarkastus on asiakkaalle maksuton. Terveyshaittaepäilyn tarkemmaksi selvittämiseksi tarvittavista lisätutkimuksista ja -selvityksistä sekä uusintatarkastuksista peritään huoneistosta vastaavalta taholta taksan mukainen maksu. Kiinteistön omistaja voidaan myös velvoittaa teettämään lisätutkimukset ja -selvitykset ulkopuolisella asiantuntijalla.

Henkilöstöresurssit ja tutkimuslaboratoriot

Huoneistojen suunnitelman mukaisesta valvonnasta vastaa Porvoon ympäristöterveydenhuollossa 5 terveystarkastajaa muiden tehtäviensä ohella. Kaksi tarkastajaa vastaa ilmoitusten käsittelystä ja ilmoituksen jälkeen tehtävästä ensimmäisestä tarkastuksesta, kaksi tarkastajaa vastaa asuntojen terveyshaittaepäilyjen selvityksestä ja kaikki tarkastajat vastuulleen määrättyjen kohteiden suunnitelman mukaisista tarkastuksista. Resursseja varataan tarkastusten lisäksi asiakasneuvontaan, asuntojen ja muiden oleskelutilojen terveyshaittaepäilyjen selvitykseen, korjausten ja muiden terveyshaittaa poistavien toimenpiteiden seurantaan sekä ilmoitusvelvollisten oleskeluhuoneistojen päätösvalmisteluun. Määräysten valmisteluun ja käsittelyyn osallistuu myös I kaupungineläinlääkäri-hygieenikko. Sisäilmavalvontaan ohjataan kokonaisuudessaan henkilöstöresursseja noin 3,6 henkilötyövuotta.

Laboratoriotutkimukset teetetään Vita Terveyspalvelut Oy:llä tai sen alihankintalaboratoriossa. Tutkimuksia voidaan lisäksi teettää MetropoliLab Oy:llä, Työterveyslaitoksen laboratoriossa, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen laboratoriossa tai muussa Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymässä laboratoriossa, jos Vita Terveyspalvelut Oy:llä ei ole tarvittavaa tutkimusmenetelmää valikoimissaan.

Selvityksiä ja mittauksia voidaan teettää asianomaisia palveluja tarjoavilla yrityksillä ja toiminnanharjoittajilla, jotka täyttävät pätevyydeltään terveydensuojelulain vaatimukset. Selvityksissä ja mittauksissa käytetään standardoituja menetelmiä tai vastaavia muita luotettavia menetelmiä.

Raportointi ja tiedottaminen

Oleskeluhuoneistojen valvonnan toteuma ja tulokset raportoidaan kerran vuodessa ympäristöterveysjaostolle. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomainen (Valvira) sekä aluehallintovi-

ranomainen saavat tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja sekä valvontaa koskevat muut tarvittavat tiedot valvonnan ohjausta, seuranta, raportointia ja tilastointia varten suoraan valtakunnallisesta valvontarekisteristä.

Majoitushuoneistoa koskevasta ilmoituksesta sekä mahdollisesta tarkastuskäynnistä tällaiseen huoneistoon ilmoitetaan sen kihlakunnan poliisilaitokselle, jonka toimialueella huoneisto sijaitsee, ja alueen pelastusviranomaiselle. Poliisi- ja pelastusviranomaisilla on oikeus olla läsnä tarkastuksen suorittamisessa.

Valvonnassa kirjattavat suoritteet

Oleskeluhuoneistojen valvonnassa kirjataan seuraavat suoritteet sekä niihin käytetty työaika valvontatietokantaan (*):

- Ilmoituksen käsittely sekä toiminnan aloitukseen liittyvä tarkastus
- Valvontasuunnitelmaan sisältyvä tarkastus
- Seurantatarkastus
- Terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä tarkastus
- Mittaus
- Määräys terveyshaitan poistamiseksi
- Yhteydenotto epäillyn terveyshaitan tai lainvastaisuuden vuoksi
- Lausunnot ja selvitykset
- Muu yhteydenotto
- Valvontasuunnitelmaan sisältyvä näytteenotto ja uusintanäytteenotto
- Terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä näytteenotto ja lisänäytteenotto
- Ohjaus ja neuvonta, tiedottaminen, yhteistyökokous ja muu viranomaistyö

Mittarit

- Asuntoihin sekä oleskeluhuoneistoihin liittyvien valvontatapahtumien kokonaismäärä
- Oleskeluhuoneistojen tarkastusten kattavuus % ja lukumäärä toimintatyyppittäin
- Hallinnollisten pakkokeinojen lukumäärä sekä tavallisimmat syyt
- Korjauskehotusten määrä ja tavallisimmat syyt, jos ne saadaan raporteihin mukaan

3.7 Muiden terveydensuojelulain 13 §:n nojalla ilmoitusvelvollisten huoneistojen ja vastaavien valvonta

Terveydensuojelulain 13 §:n mukaisten huoneistojen valvonnan tavoitteena on ennaltaehkäistä huoneistossa tai vastaavassa tapahtuvasta toiminnasta aiheutuvia terveyshaittoja samassa rakennuksessa tai samalla asuinalueella asuville henkilöille sekä asianomaisessa huoneistossa palveluita saaville asiakkaille silloin, kun kysymyksessä on erityisiä hygieenisia olosuhteita edellyttävä toiminta.

Kunnan tehtäviksi säädetty valvontatehtävät

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee käsitellä terveydensuojelulain 13 ja 15 §:n nojalla tehty ilmoitus yleiseen käyttöön tarkoitetun saunan, solariumliikkeen, tatuointiliikkeen ja kauneushoitolan sekä muun huoneiston, jossa harjoitetaan ihonkäsittelyä, käyttöönotosta sekä sellaisen

muun huoneiston tai laitoksen käyttöönnotosta tai sellaisen toiminnan aloittamisesta, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa. Kunnan toteuttaman valvonnan on oltava laadukasta, säännöllistä ja terveyshaittoja ehkäisevää (TsL § 6).

Terveydensuojelulain 6 §:n mukaan kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva terveydensuojelun valvontasuunnitelma siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja terveyshaittoja ehkäisevää.

Valtakunnallisessa terveydensuojelulain valvontaohjelmassa on määritelty säännöllisesti valvottaviksi ilmoitusta edellyttävät kohteet. Kotirauhan piirissä oleviin ilmoitusvelvollisiin kohteisiin ei tehdä säännöllisiä valvontatarkastuksia.

Valvonnan toteuttaminen

Käsiteltävien ilmoitusten määrän arvioidaan olevan noin 20 kpl. Ilmoituksen tekijälle annetaan todistus ilmoitusten vastaanotosta ja toiminnan rekisteröimisestä säännöllisesti valvottavaksi kohteeksi, kun kaikki terveyshaitan arvioimiseksi välttämättömät selvitykset on vastaanotettu. Ilmoituksen käsittelijä arvioi selvitysten perusteella, voiko toimintaan liittyä terveyshaittoja ja huolehtii terveyshaitalle mahdollisesti altistuvien asianosaisten kuulemisesta.

Terveydensuojelulain nojalla säännöllisesti valvottavat kohteet ja tavoitteelliset tarkastus- ja näytteenottotiheydet on esitetty liitteessä 8. Tavoitteena on 12 tarkastusta vuoden aikana. Uudet, rekisteröidyt kohteet tarkastetaan ensimmäisen kerran puolen vuoden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Ne kohteet, joihin arvioidaan liittyvän merkittäviä riskitekijöitä terveyshaittojen osalta, pyritään kuitenkin tarkastamaan jo kuukauden sisällä ilmoituksen vastaanottamisesta.

Hygienianäytteitä otetaan valvonnan yhteydessä kosteiden tilojen pinnoista sekä ihon käsittelyyn ja vastaaviin tehtäviin käytettävistä työvälineistä, jotka ovat kosketuksissa paljaan ihon kanssa näytteenottosuunnitelman mukaisella tiheydellä (liite 8). Näytteenotto Terveydensuojelulain 13 §:n nojalla ilmoitusvelvollisista erityisiä hygieenisia olosuhteita edellyttävistä huoneistoista on kuvattu liitteessä 6.

Tarkastuksilla kiinnitetään huomiota sisäilmaan, siivouksen laatuun, kosteiden tilojen ja erityisesti rikkoutuneen ihon kanssa kosketuksissa olevien pintojen ja välineiden hygieniaan, sisärakenteiden kuntoon, kiinteistön vesijohtoveteen sekä toimintaan liittyvien erityisten riskitekijöiden hallintaan (omavalvonnan riittävyys ja toimivuus). Huoneiston käyttöönoton jälkeen tehtävässä ensimmäisessä valvontatarkastuksessa kiinnitetään huomiota erityisesti tilojen ja toiminnan sekä ilmoituksen vastaavuuteen sekä ilmoituksen perusteella tunnistettujen erityisten terveyshaittariskien hallintaan kohteessa. Muuhun suunnitelmalliseen valvontaan sisältyy lisäksi rutiinimittauksia, joilla selvitetään ilmanvaihdon riittävyyttä, laajan kiinteistön verkostoveden lämpötilaa sekä muita terveydellisiä olosuhteita. Lisäksi valvonnan yhteydessä voidaan ottaa puhtausnäytteitä kosteista tiloista sellaisista pinnoista, jotka joutuvat suoraan kosketuksiin paljaan ihon kanssa sekä näytteitä kiinteistön vesijohtoverkostosta *Legionella*-tutkimuksiin, mikäli kuumen veden lämpötila ei ole riittävän korkea. Mikäli tarkastuksen yhteydessä tai muutoin herää epäily terveyshaittaa aiheuttavasta olosuhteesta, voidaan lisäksi ottaa muita näytteitä harkinnan mukaan.

Valvonnan maksullisuus

Ilmoituksen käsittelystä sekä tähän valvontasuunnitelmaan sisältyvistä säännöllisistä tarkastuksista, ehtojen ja määräysten valvontaan liittyvistä tarkastuksista sekä näytteenotoista ja tutkimuksista peritään taksan mukainen maksu. Vuodesta 2022 lukien peritään lisäksi valvonnan vuosittainen perusmaksu 150 € yleiseen käyttöön tarkoitettujen saunojen ylläpitäjiltä.

Henkilöstöresurssit ja tutkimuslaboratoriot

Porvoon ympäristöterveydenhuollossa valvonnasta vastaa 2,5 terveystarkastajaa muiden tehtäviensä ohella. Hygieniänäytteiden oton hoitavat joko tarkastajat tarkastuksen yhteydessä tai näytteenottajat, jos se ei ole mahdollista. Valvontaan ohjataan henkilöstöresursseja noin 0,3 henkilötyövuotta, josta valtaosa ohjataan ilmoitusten käsittelyyn ja ilmoituksen jälkeen tehtäviin tarkastuksiin.

Laboratoriotutkimukset teetetään Vita Terveyspalvelut Oy:n laboratoriossa.

Raportointi ja tiedottaminen

Valvonnan toteuma ja tulokset raportoidaan ympäristöterveysjaostolle kerran vuodessa. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomainen (Valvira) sekä aluehallintoviranomainen saavat tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja sekä valvontaa koskevat muut tarvittavat tiedot valvonnan ohjausta, seurantaa, raportointia ja tilastointia varten suoraan valtakunnallisesta valvontarekisteristä.

Valvonnassa kirjattavat suoritteet

Valvonnassa kirjataan seuraavat suoritteet sekä niihin käytetty työaika valvontatietokantaan (*):

- Ilmoituksen käsittely sekä toiminnan aloitukseen liittyvä tarkastus
- Valvontasuunnitelmaan sisältyvä tarkastus
- Seurantatarkastus
- Terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä tarkastus
- Mittaus
- Määräys terveyshaitan poistamiseksi
- Yhteydenotto epäillyn terveyshaitan tai lainvastaisuuden vuoksi
- Lausunnot ja selvitykset
- Muu yhteydenotto
- Valvontasuunnitelmaan sisältyvä näytteenotto ja uusintanäytteenotto
- Terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä näytteenotto ja lisänäytteenotto
- Ohjaus ja neuvonta, tiedottaminen, yhteistyökokous ja muu viranomaistyö

Mittarit

- Asuntoihin sekä oleskeluhuoneistoihin liittyvien valvontatapahtumien kokonaismäärä
- Oleskeluhuoneistojen tarkastusten kattavuus % ja lukumäärä toimintatyypeittäin
- Hallinnollisten pakkokeinojen lukumäärä sekä tavallisimmat syyt
- Korjauskehotusten määrä ja tavallisimmat syyt, jos ne saadaan raportteihin mukaan

3.8 Elinympäristön terveellisyyden valvonta

Terveydensuojelulain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisun 'Terveysten edistämisen laatusuositus' mukaan terveyttä edistävä ympäristö on esteetön, turvallinen, viihtyisä, virikkeinen ja sosiaalista hyvinvointia edistävä.

Kunnan tehtäviksi säädetty valvontatehtävät

Terveydensuojelulain 6 §:n mukaan kunnan tehtävänä on alueellaan edistää ja valvoa terveydensuojelua siten, että asukkaille turvataan terveellinen elinympäristö. Kunnan on tiedotettava terveydensuojelusta ja järjestettävä terveydensuojelua koskevaa ohjausta ja neuvontaa. Elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavaa toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee käsitellä terveydensuojelulain 13 ja 15 §:n nojalla tehty ilmoitus sellaisen huoneiston tai laitoksen käyttöönotosta tai sellaisen toiminnan aloittamisesta, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtävänä on huolehtia terveydensuojelulain soveltamisalaan liittyvien Euroopan yhteisön asetusten noudattamisen valvonnasta sekä Maailman terveysjärjestönkansainvälisen terveyssäännösten mukaisten ulkomaanliikenteen satamien ja alusten saniteettitarkastusten valvonnasta sekä ulkomaanliikenteen aluksille tarkoitettujen saniteettitodistusten myöntämisestä. Valvonnassa tulee käyttää WHO:n alusten tarkastusta ja saniteettitodistusten myöntämistä koskevaa käsikirjan ja Valviran asiaa koskevaa kansallista soveltamisohjetta.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee pyynnöstä myöntää lupa ruumiin kansainväliselle kuljettamiselle Euroopan yhteisön alueella, jos asiaa koskevan kansainvälisen sopimuksen edellytykset kuljettamiselle täyttyvät. Lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomainen käsittelee terveydensuojeluasetuksen 42 §:n nojalla haudatun ruumiin siirtämistä koskevan hakemuksen ja voi antaa siirtämiselle ehtoja tai kieltää siirtämisen terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on terveydensuojelulain 8 §:n nojalla yhteistoiminnassa muiden viranomaisten ja laitosten kanssa ennakolta varauduttava lisäksi onnettomuuksien tai vastaavien tilanteiden (häiriötilanteet) aiheuttamien terveyshaittojen ehkäisemiseksi, selvittämiseksi ja poistamiseksi tarvittaviin valmius- ja varotoimenpiteisiin.

Valvonnan toteuttaminen

Ympäristöterveydenhuolto osallistuu Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisemien Terveyden edistämisen laatusuosituksen mukaisesti maankäytön suunnitteluun ja kaavoitukseen sekä ympäristölupien käsittelyyn. Uusien alueiden ja toimintojen suunnitteluun pyritään vaikuttamaan lausunnoilla siten, että pystytään ehkäisemään ennalta terveyshaittoja sekä edistämään terveellistä asuin- ja elinympäristöä.

Ympäristöön vaikuttavan toiminnan valvonnassa toimitaan yhteistyössä alueellisen ja paikallisten ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Terveydensuojeluviranomainen toimii lausunnon antajana asioissa, joissa ympäristönsuojeluviranomaisella on lupaviranomaisena tai muun lainsäädännön perusteella valta antaa toimintaa koskevia määräyksiä myös terveyshaittojen ennaltaehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Tällaisia ovat esimerkiksi ympäristölupavelvollinen toiminta sekä jätteen tai jätevesien käsittelyyn liittyvät laiminlyönnit. Muiden elinympäristön terveyshaittojen osalta ympäristöterveydenhuolto toimii vastuuviranomaisena.

Ilmoitukset mahdollista terveyshaittaa elinympäristöön aiheuttavasta toiminnasta käsitellään ensi tilassa. Ilmoituksen tekijälle annetaan todistus ilmoitusten vastaanotosta ja toiminnan rekisteröimisestä säännöllisesti valvottavaksi kohteeksi, kun kaikki terveyshaitan arvioimiseksi välttämättömät selvitykset on vastaanotettu. Ilmoituksen käsitelijä arvioi selvitysten perusteella, voiko toimintaan

liittyä terveyshaittoja ja huolehtii terveyshaitalle mahdollisesti altistuvien asianosaisten kuulemisesta sekä valmistelee tarpeelliset määräykset terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Valvontaa kohdennetaan sellaisiin, asuinrakennuksessa tai asuinalueella sijaitseviin, mahdollista terveyshaittaa aiheuttaviin työhuoneisiin ja toimintoihin, joille on annettu ehtoja tai määräyksiä. Suunnitelman mukaiset tarkastukset voidaan kohdentaa myös sellaisiin kohteisiin, joissa asiakasvalitusten tai muiden syiden perusteella herää epäily terveyshaitasta.

Ympäristöterveydenhuolto arvioi pyynnöstä ympäristöön vaikuttavaan toimintaan liittyvät terveyshaitat asunnoissa ja lisäksi asuntojen ulkoalueilla silloin, kun terveyshaitan epäillään liittyvän maaperän saastumiseen, haittaeläimiin tai elinympäristön saastumiseen terveydelle haitallisilla mikrobeilla. Ympäristöterveydenhuolto voi käyttää hallinnollisia pakkotoimia terveyshaitan poistamiseksi silloin, kun haitan aiheuttaja ei ole rekisteröinti-, ilmoitus- tai lupavelvollinen ympäristönsuojelulain nojalla.

Ympäristöterveydenhuolto osallistuu tarvittaessa Sosiaali- ja terveysministeriön, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomaisen (Valvira) sekä aluehallintoviranomaisen johdolla terveyshaittojen ehkäisemisen vuoksi kiireellisiin, valtakunnallisiin valvontahankkeisiin.

Porvoon ympäristöterveydenhuolto tekee kansainvälisen terveyssäännösten (IHR) edellyttämiä laivojen saniteettitarkastuksia Loviisan ja Porvoon satamissa (Porvoo, Kilpilahti, Loviisan Valko sekä Tolkkinen). Tarkastuksia on arvioilta 70 kpl vuodessa. Tarkastuksissa noudatetaan WHO:n tarkastusohjeistoa. Lisäksi tarkastukset ja niiden havainnot kirjataan Euroopan yhteisön laivatarkastustietokantaan (EUSIS). Vuoden 2021 painopistealueita ovat:

- Ruoan varastointi ja valmistustilojen hygienia
- Aluksella käytettävän veden laatu ja lämpötila (mm. *Legionella*-riski)
- Aluksen sairaaltilojen käyttö ja hygienia
- Jätteiden oikea käsittely, varastointi ja hävittäminen (elintarvike- ja terveydenhuollon jätteen välityksellä leviävien tautien torjunta mm. sikarutto)

Ympäristöterveydenhuolto tarjoaa sopimuksen pohjalta laivojen saniteettitarkastustoiminnan kehittämiseen liittyvää asiantuntijapalvelua STM:lle ja osallistuu siihen liittyen yhteistyöjäsenenä (collaborative partner) myös Euroopan yhteisön Healthy Gateways –ohjelmaan. EUHG-ohjelma pyrkii kehittämään EU-jäsenmaiden yhteistyötä ja valmiuksia torjua erilaisia rajat ylittäviä terveysuhkia.

Valvonnan maksullisuus

Tämän valvontasuunnitelman mukaisista säännöllisen valvonnan tarkastuksista, näytteenotoista sekä ilmoitusten ja hakemusten käsittelystä peritään hyväksytyn taksan mukainen maksu. Lisäksi peritään maksu seurantatarkastuksista sekä laivojen saniteettitarkastuksista.

Yleinen, elinympäristön terveellisuuden valvonta on valvontakohteelle maksutonta.

Henkilöstöresurssit

Yleiseen elinympäristön terveellisuuden valvontaan ohjataan henkilöstöresursseja noin 1,2 htv. Valvontaa hoitavat kaksi terveydensuojelusuunnittelijaa (kaava- ja ympäristölupalausuntojen val-

mistelu sekä yleisten elinympäristön terveyshaittojen selvitys) sekä neljä terveystarkastajaa (asumisterveyteen vaikuttavien elinympäristön terveyshaittaepäilyjen selvitys sekä saniteettitarkastukset). I kaupungineläinlääkäri-hygieenikko esittelee lausuntoluonnokset ympäristöterveysjaostolle.

Raportointi ja tiedottaminen

Valvonnan toteuma ja tulokset raportoidaan kerran vuodessa ympäristöterveysjaostolle. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomainen (Valvira) sekä aluehallintoviranomainen saavat tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja sekä valvontaa koskevat muut tarvittavat tiedot valvonnan ohjausta, seuranta, raportointia ja tilastointia varten suoraan valtakunnallisesta valvontarekisteristä.

Valvonnassa kirjattavat suoritteet

Ympäristön terveellisuuden valvonnassa kirjataan seuraavat suoritteet sekä niihin käytetty työaika valvontatietokantaan:

- Ilmoituksen/hakemuksen käsittely sekä toiminnan aloitukseen liittyvä tarkastus
- Valvontasuunnitelmaan sisältyvä tarkastus
- Seurantatarkastus
- Terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä tarkastus
- Todistus saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta (Ei-ValSU, laivatarkastus)
- Määräys terveyshaitan poistamiseksi
- Erillinen mittaus
- Terveyshaittaepäilyn perusteella tehtävä näytteenotto ja lisänäytteenotto
- Yhteydenotto epäillyn terveyshaitan tai lainvastaisuuden vuoksi
- Lausunnot ja selvitykset
- Ohjaus ja neuvonta, tiedottaminen, yhteistyökokous ja muu viranomaistyö

Mittarit

- Valvontatapahtumien kokonaismäärä
- Annettujen lausuntojen lukumäärä
- Ilmoituskäsittelyiden lukumäärä ja ilmoituksen ja ensimmäisen tarkastuksen välinen aika
- Suunnitelmallisten tarkastusten kattavuus (%)
- Käsiteltyjen ympäristöhäiriöitä koskevien yhteydenottojen lukumäärä ja tavallisimmat terveyshaittaepäilyt, jos ne on mahdollista raportoida
- Laivojen saniteettitarkastusten lukumäärä

3.9 Tupakkalain sekä lääkelain mukainen valvonta

Tupakkalain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Tavoitteen saavuttamiseksi laissa säädetään toimenpiteistä, joilla ehkäistään tupakkatuotteiden käytön aloittamista ja nikotiiniriippuvuuden syntymistä sekä edistetään tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden käytön lopettamista ja suojellaan väestöä altistumiselta niiden savulle. Valvonnan yhtenä painopisteenä on alle 18-vuotiaiden ympäristön tupakansavulle altistumisen vähentäminen sekä pyrkimys vähentää alaikäisten mahdollisuuksia hankkia tupakkatuotteita.

Nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myyntilupakäsittelyn tarkoituksena on ylläpitää ja edistää lääkkeiksi luettavien valmisteiden käytön turvallisuutta sekä tarkoituksenmukaista lääkkeiden käyttöä. Lääkelain (395/1987) tarkoituksena on myös varmistaa näiden valmisteiden asianmukainen saatavuus maassa.

Kunnan tehtäväksi säädetty valvontatehtävät

Tupakkalaki (549/2016) edellyttää kunnan valvovan alueellaan lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista.

Tupakkatuotteita saa myydä tai muutoin luovuttaa vain myyntipaikan sijaintikunnan myöntämällä vähittäismyyntiluvalla. Kunnan edellytetään lisäksi suorittavan oma-aloitteisesti sekä tehtyjen ilmoitusten perusteella tupakkatuotteiden varastointi- ja myyntipaikkojen tarkastuksia. Laissa veloitetaan kuntaa valvomaan tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden myyntiä ja muuta luovuttamista, myynnin omavalvontaa, markkinointi- ja esilläpitokieltojen noudattamista samoin kuin tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista. Kunta käsittelee myös tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynnistä tehdyt ilmoitukset. Kunnan tulee yhdessä Valviran kanssa pitää rekisteriä tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäis- ja tukkumyyntiä harjoittavista elinkeinonharjoittajista. Kunta voi peruuttaa vähittäismyyntiluvan, jos myyntiluvan harjoittaja harjoittaa myyntiä tupakkalain vastaisesti.

Tupakkalain 74 §:n mukaan tupakointi on kielletty muun muassa rakennuksen, kulkuneuvon tai muun vastaavan paikan sisätiloissa, jotka ovat yleisön tai työntekijöiden käytettävissä taikka elinkeinotoiminnassa tuotettujen tai julkisten palvelujen tarjoamista varten asiakkaiden käytettävissä; ulkotiloissa järjestettävien yleisten tilaisuuksien katoksissa tai katsomoissa taikka muissa tilaisuuksien seuraamiseen välittömästi tarkoitetuissa tiloissa, joissa osallistujat oleskelevat paikoillaan sekä päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa. Päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- tai ulkotiloissa ei saa käyttää myöskään savutonta tupakkatuotetta. Tupakointi on kuitenkin edellä mainitusta poiketen sallittu enintään yhdessä kymmenestä hotellin tai muun majoitusliikkeen asiakkaiden majoitushuoneesta tai huoneiden lukumäärästä riippumatta enintään kolmessa majoitushuoneessa sekä kansainvälisessä meriliikenteessä käytettävän aluksen ravitsemisliikkeen sisätilassa, jossa tarjolla olevan ruuan ja juoman nauttimiseen on varattu alle 50 neliometriä tai tätä suuremmassa tilassa enintään 50 prosentissa tilasta (75 §). Lisäksi hallituksen tupakkalain muutosta koskevan esityksen (HE141/2021 vp) mukaan tupakointikieltoja pyritään laajentamaan koskemaan myös yleisiä uimarantoja sekä leikkikenttiä. Tupakointi voidaan lisäksi sallia erillisessä tupakointitilassa, joka on hyväksytty tupakointiin maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla (76 §). Tupakansavu ei kuitenkaan saa kulkeutua alueelle, jolla tupakointi on kielletty eikä tupakointitila saa olla sellaisen sisätilan yhteydessä, joka on pääasiassa alle 18-vuotiaiden käytössä. Ravitsemisliikkeen tupakointitilalle on lisäksi erityisvaatimuksia omavalvonnan sekä koon osalta (77 §).

Tupakointi on kielletty myös asuntoyhteisön yhteisissä ja yleisissä sisätiloissa. Asuntoyhteisö saa kieltää tupakoinnin myös asuntoyhteisön hallitsemisissa yhteisissä ulkotiloissa rakennuksen sisäänkäyntien ja ilmanottoaukkojen läheisyydessä, lasten leikkialueella ja yhteisillä parvekkeilla (78 §). Asuntoyhteisö voi hakea ympäristöterveydenhuollolta tupakointikiellon määräämistä asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin (79 §). Tupakointikielto voidaan määrätä, jos tiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston

sisätiloihin. Tupakointikielto saadaan määrätä asuinhuoneiston asuintilaan vain, jos savun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä ja asuintilan haltijalle on ennen kiellon määräämistä varattu mahdollisuus ehkäistä savun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään. Viranomaisen on peruutettava määräämänsä tupakointikielto asuntoyhteisön hakemuksesta, jos kiellolle ei muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ole enää perusteita. Kielto voidaan peruuttaa myös tilan haltijan hakemuksesta, jos asuntoyhteisö ei olennaisesti muuttuneista olosuhteista huolimatta hae kiellon peruuttamista. Tarkempia säännöksiä tupakointikieltoa ja sen peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä ja asuntoyhteisön toimittaman kuulemisen kirjaamisesta hakemukseen voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Valtakunnallisen valvontaohjelman 2020–2024 mukaan tupakkavalvonnan painopisteitä ovat oma valvonnan tukeminen ja yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa sekä laittoman kaupan ehkäisy ja siihen liittyvä viranomaisten välinen yhteistyö.

Ympäristöterveydenhuolto voi kieltää tupakkalain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisen toiminnan ja tarvittaessa vahvistaa kieltä uhkasakkolain mukaisten pakkotoimien uhalla. Kunta voi lisäksi peruuttaa tupakan vähittäismyyntiluvan määräajaksi tai pysyvästi, mikäli vähittäismyyntiluvan haltija viranomaisen kehotuksesta tai varoituksesta huolimatta jatkaa tupakkalain vastaista tupakkavalmisteiden myyntiä tai myynnin edistämistä.

Kunnan tulee lisäksi huolehtia alueellaan paikallisesta toiminnasta tupakoinnin lopettamiseksi.

Nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myynti on lääkelain muutoksen (22/ 2006) myötä luvanvaraista vähittäiskaupoissa, kioskeissa ja huoltoasemilla. Kunnan on myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta lupa nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myyntiin, jos hakijalla on edellytykset säilyttää ja myydä nikotiinikorvaushoitovalmisteita lain mukaisesti. Kunnan tulee omasta aloitteestaan ja tehtyjen ilmoitusten perusteella tarkastaa nikotiinikorvaushoitovalmisteiden varastointi- ja myyntipaikkoja sekä valvoa nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myyntiä. Jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaista toimintaa, kunnan tulee kieltää toiminta sekä asettaa määräaika, jonka kuluessa se on lopetettava. Jos annettua määräystä ei ole noudatettu määräajan kuluessa, kunta voi peruuttaa nikotiinikorvaushoitovalmisteiden vähittäismyyntiluvan määräajaksi tai kokonaan. Koko ympäristöterveydenhuollon toiminta-alueella kunnat ovat delegoineet nikotiinikorvaushoitovalmisteiden lääkelain mukaisen valvonnan ja lupien käsittelyn Porvoon kaupungin ympäristöterveydenhuollolle.

Valvonnan toteuttaminen

Tupakkalain alaisten tuotteiden ja nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myyntiin sekä tupakointikieltojen rikkomiseen liittyvät valitukset ja ilmoitukset tutkitaan ensi tilassa. Myyntipaikat ja varastot tarkastetaan elintarvikevalvonnan tarkastusten yhteydessä. Tarkastuksilla valvotaan tupakkatuotteiden myyntijärjestelyiden lisäksi tupakan vastikkeiden ja tupakkajäljitelmiä esillepanon mahdollista mainonnallisuutta ja tupakkapakkauksien lainmukaisuutta. Tarkastusten yhteydessä pyritään lisäksi selvittämään, myydäänkö kohteessa lainvastaisesti suunuuskaa. Vuonna 2022 myynnin tarkastuksilla valvotaan myös pakkausmerkintöjen olemassaoloa jäljitettävyyden ja mentolin esiintymisen osalta. Tupakan myyntiin liittyviä tarkastuksia tehdään niissä tupakanmyyntipaikoissa, joissa tehdään vuoden aikana elintarvikevalvonnan tarkastus, arviolta 56 tarkastusta. Erityisesti pyritään tarkastamaan pääasiassa alle 18-vuotiaille oppilaille tarkoitettujen oppilaitosten, harrastus- ja kerhotilojen ja muiden alle 18-vuotiaiden suosimien paikkojen läheisyydessä sijaitsevat tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntipaikat. Nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myyntipaikat tarkastetaan tupakan myyntipaikkojen tarkastusten yhteydessä. Erikoisliikkeitä, jotka myyvät

lähes yksinomaan tupakkalaissa tarkoitettuja tuotteita ei valvonta-alueella ole. Myyntipaikkojen tarkastustavoitteet on kuvattu liitteessä 7.

Esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sekä päiväkotien ja muiden lasten käyttöön tarkoitettujen sisä- ja ulkotilojen tarkastukset tupakointikieltojen toteutumisen valvomiseksi tehdään terveydensuojelulain mukaisten tarkastusten yhteydessä. Tarkastusten tavoitteena on tukea ennaltaehkäisevää päihdetyötä. Hotellien ja muiden majoitushuoneistojen mahdolliset tupakointitilat sekä majoitushuoneiden määrä, joissa tupakointi on sallittu, tarkastetaan myös aina terveydensuojelulain mukaisten tarkastusten yhteydessä. Yleisten uimarantojen tupakointikieltojen toteutumisen valvontaan terveydensuojelulain nojalla tehtävän tarkastuksen yhteydessä varaudutaan. Erityisenä painopisteenä valvonnassa on tupakointikieltoa osoittavien opasteiden näkyvillä olon tarkastaminen.

Muiden kohteiden tupakointikieltojen valvonnassa (perhepäivähoidon sisätilat, yleisten kulkuneuvojen sisätilat, virastojen ja julkisten laitosten asiakastilat, työyhteisöjen yhteiset ja asiakkaille tarkoitetut sisätilat, yleisötilaisuudet sekä mahdollisesti myös leikki puistot) tukeudutaan pääsääntöisesti työsuojeluviranomaisten, poliisin sekä turvallisuus- ja kemikaaliviraston suorittamaan valvontaan. Näissä kohteissa tarkastuksia voidaan kuitenkin tehdä, jos asiakasvalituksen tai toisen viranomaisen ilmoituksen perusteella arvioidaan tupakansavulle altistumisriskin kohonneen. Tupakointikieltojen odotettavissa olevasta laajenemisesta yleisille uimarannoille sekä leikki puistoihin varaudutaan tiedottamaan toimijoita.

Yleisötilaisuuksia voidaan tarkastaa elintarvikevalvonnan ohella tai jos epäillään tupakointijärjestelyissä lainvastaisuuksia. Lainvastaisuuksien valvonnassa tukeudutaan poliisin valvontaan. Järjestäjille annetaan tilaisuuden suunnittelun yhteydessä aktiivisesti ohjeita tupakointijärjestelyjä koskevista vaatimuksista.

Tupakkatuotteiden mainonta- ja myynninedistämiskiellon noudattamista seurataan paikallislehdistä sekä kotitalouksiin jaettavista julkaisuista. Mikäli on ilmeistä, että myynninedistämistoimintapide on suunnattu ympäristöterveydenhuollon toiminta-alueella laajemmalle alueelle, siirretään asian käsittely ja pakkotoimien käyttö Valviran hoidettavaksi.

Tarkastuksilla käytetään ympäristöterveydenhuollon sisäisiä ohjeita ja Valviran valvontaohjelmaan sisältyviä tarkastuslomakkeita. Suunnitelman mukaisessa tupakkalain ja lääkelain valvonnassa ei oteta näytteitä.

Valvonnan maksullisuus

Nikotiinikorvaushoitovalmisteiden, tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupahakemusten ja tukkumyynti-ilmoituksen käsittelystä sekä asuinyhteisön tupakointikieltohakemuksesta peritään Porvoon sosiaali- ja terveystalokunnan hyväksymän taksan mukainen maksu. Nikotiinikorvaushoitovalmisteiden vähittäismyyntipaikoilta sekä tupakan ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipaikoilta ja tukkumyyntipaikoilta peritään vuosittainen, myyntipistekohtainen valvontamaksu. Muu valvonta on kohteelle maksutonta.

Henkilöstöresurssit ja laboratoriot

Tupakkalain alaisten tuotteiden ja nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myynnin valvonnasta vastaavat 5 terveystarkastajaa muiden tehtäviensä ohella. Myyntilupahakemuksia ja luvissa tapahtuvia muutoksia käsittelee sekä Valviran myyntiluparekisteriä päivittää kaksi terveystarkastajaa muiden tehtäviensä ohella. Tupakointikieltojen valvonnasta ja tupakointikieltojen käsittelystä vastaavat 5 terveystarkastajaa ja tupakkalain muutoksen toteutuessa lisäksi 2 terveydensuojelusuunnittelijaa

muiden tehtäviensä ohella. Tupakkalain mukaiseen valvontaan ohjataan noin 0,5 henkilötyövuotta. Lääkelain mukaiseen valvontaan ohjataan noin 0,1 htv.

Ympäristöterveydenhuolto ei ota tupakka- ja nikotiinikorvaushoitovalmisteidenvalvonnassa näytteitä tutkittavaksi.

Raportointi ja tiedottaminen

Valvonnan toteuma ja tulokset raportoidaan kerran vuodessa ympäristöterveysjaostolle. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomainen (Valvira) sekä aluehallintoviranomainen saavat tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja sekä valvontaa koskevat muut tarvittavat tiedot valvonnan ohjausta, seurantaa, raportointia ja tilastointia varten suoraan valtakunnallisesta valvontarekisteristä.

Kunnan tupakkavalvontaviranomaisen tulee ilmoittaa alkoholilain (1143/1994) mukaiselle lupaviranomaiselle tupakointitilaa koskevien säännösten rikkomisesta ja rakennusvalvontaviranomaiselle tupakointitilan rakentamista, kunnossapitoa tai korjaus- ja muutostyötä koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta. Lisäksi kunnan tupakkavalvontaviranomaisen on ilmoitettava työsuojeluviranomaiselle tupakkalain säännösten ja määräysten rikkomisesta työpaikalla.

Kunnan on ilmoitettava nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myyntiluvan myöntämisestä ja myynnin lopettamisesta Lääkelaitokselle.

Valvonnassa kirjattavat suoritteet

Valvonnassa kirjataan seuraavat suoritteet sekä niihin käytetty työaika valvontatietokantaan (*):

- Myyntiluvan ja ilmoituksen käsittely
- Valvontasuunnitelmaan sisältyvä tarkastus
- Seurantatarkastus
- Epäilyn perusteella tehtävä tarkastus
- Määräys lopettaa lainvastainen menettely
- Yhteydenotto epäillyn lainvastaisuuden vuoksi
- Lausunnot ja selvitykset
- Ohjaus ja neuvonta, tiedottaminen, yhteistyökokous ja muu viranomaistyö

Mittarit

- Valvontatapahtumien kokonaismäärä
- Suunnitelmallisten tarkastusten kattavuus (%)
- Käsiteltyjen ympäristöhäiriöitä koskevien valitusten lukumäärä ja tavallisimmat terveyshaitta-epäilyt
- Kehotusten ja toimenpidemääräysten lukumäärä ja tavallisimmat syyt, jos ne on saatavissa raportoinneista

3.10 Säteilylain ja ympäristönsuojelulain nojalla terveydensuojeluviranomaisen tehtäväksi säädetty valvonta

Kunnan tehtäviksi säädetty valvontatehtävät

Säteilylain (859/2018) 15 §:n nojalla kunnan terveydensuojeluviranomainen valvoo talousveden radioaktiivisuuden ja asuntojen sekä muiden oleskelutilojen radonpitoisuuden viitearvojen noudattamista samoin kuin lain 146 §:n mukaisen säteilyaltistuksen selvitysvelvollisuuden toteutumista talousveden ja muiden oleskelutilojen osalta. Tehtävät on otettu huomioon talousvettä ja oleskeluhuoneistoja koskevassa valvontasuunnitelmassa.

Säteilylain 15 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomainen huolehtii lisäksi solariumien tarkastamisesta. Säteilylain 173 §:n nojalla kunnan terveydensuojeluviranomainen tarkastaa terveydensuojelulain mukaisen valvontansa yhteydessä seuraavat asiat:

1. solariumlaitteen sijoittaminen tai käytön estäminen siten, että alle 18-vuotias ei voi käyttää laitetta henkilökunnan sitä huomaamatta;
2. vastuuhenkilön läsnäolo;
3. käyttöohjeiden antaminen asiakkaalle;
4. solariumlaitteen ultraviolettisäteilyn aiheuttaman altistuksen vaaroja ja altistuksen rajoittamista koskevien tietojen näkyvä esillepano solariumlaitteen välittömässä läheisyydessä;
5. asiakkaan silmien suojaaminen;
6. solariumlaitteessa olevan ajastuksen säätö;
7. solariumlaitteen nimike ja tyyppi;
8. solariumlamppujen nimikkeet ja tyypit.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 24 §:n yksityiskohtaisten perustelutekstien mukaan terveydensuojeluviranomaiset sekä elintarvikeviranomaiset tarkastavat otsonikerrosta heikentäviä aineita ja eräitä fluorattuja kasvihuonekaasuja sisältävien ilmastointi- ja kylmälaitteiden huoltotarrat sekä huolto- ja tarkastuspöytäkirjat kohteeseen tehtävän muun tarkastuksen yhteydessä (luku 17).

Valvonnan toteuttaminen

Solariumpalveluiden säteilylain mukaiset tarkastukset tehdään mahdollisuuksien mukaan terveydensuojelulain mukaisten pintapuhtaus-näytteenottojen (kauneushoitola tai muu ihon käsittely, liikuntatilat) yhteydessä. Kylmälaitteiden tarkastukset toteutetaan mahdollisuuksien mukaan terveydensuojelulain nojalla tehtävien oleskeluhuoneistojen (esimerkiksi suuret majoitushuoneistot ja jäähallit) sekä elintarvikehuoneistojen valvontaan liittyvien näytteenottojen yhteydessä (suuret kylmälaitteet). Vuonna 2020 kartoitetaan valvontaa edellyttäviä kylmälaitteita elintarvikehuoneistossa. Tavoitteena on tarkistaa 5 elintarvikehuoneiston kylmälaitteiston valvontatarve ja tehdä 5 solariumlaitteet tarkastusta.

Tarkastuksia tehtäessä käytetään apuna terveydensuojelun laatujärjestelmään sisältyviä ja säteilyturvakeskuksen tai Suomen ympäristökeskuksen laatimia lomakkeita ja ohjeita.

Valvonnan maksullisuus

Valvontasuunnitelman mukaisista säännöllisesti tehtävistä tarkastuksista peritään taksan mukainen maksu. Mahdolliset jälkivalvonnan tarkastukset ovat myös maksullisia.

Henkilöstöresurssit

Ympäristöterveydenhuollossa solariumpalveluiden säteilyvalvonnan ja kylmälaitteiden valvonnan käytännön tehtävistä muiden tehtäviensä ohella vastaa 1,5 näytteenottajaa, 0,2 htv. Lisäksi II kaupungineläinlääkäräri-hygieenikko hoitaa maitotankkien kylmälaittevalvonnasta, 0,1 htv. Suomen ympäristökeskuksen valvontaohjeessa ei ole määritetty vähimmäisresurssitarvetta. Edellä mainittuun valvontaan ohjataan henkilöstöresursseja yhteensä alle 0,3 henkilötyövuotta.

Raportointi ja tiedottaminen

Solariumpalveluiden säteilyvalvonnasta sekä kylmälaitteiden valvonnasta raportoidaan ympäristöterveysjaostolle kerran vuodessa. Kunnan terveydensuojeluviranomainen toimittaa tarkastuskertomuksen jäljennöksen tai vastaavat tiedot Säteilyturvakeskukselle. Yksittäiset kylmälaitteiden tarkastuskertomukset toimitetaan sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tai Suomen ympäristökeskukselle tiedoksi silloin, kun lainsäädännön noudattamisen rikkomuksia havaitaan.

Valvonnassa kirjattavat suoritteet

- Valvontatapahtumien kirjauskäytännöt eivät ole näiden tehtävien osalta selkeät. Mahdollisuuksien mukaan kirjataan seuraavat tapahtumat: yhteydenotto, lausunnot, viranomaisyhteistyö sekä tarkastus suunnitelman perusteella.

Mittarit

- Kaikki valvontatapahtumat lakiperusteittain
- Suunnitellut tarkastukset
- Havaitut lainvastaisuudet

Mittarit raportoidaan, jos tiedot ovat saatavissa.

3.11 Tartuntatautilain mukaiset tarkastukset

Ympäristöterveydenhuollon valvontatehtävät

Covid19-pandemian hillitsemiseksi säädettyjen väliaikaisesti voimassa olevien tartuntatautilain säännösten (59 b §) mukaan kunnan terveydensuojelulain 7 §:n ja elintarvikelain 32 §:n nojalla toimivaltaiset viranomaiset saavat mainittujen lakien nojalla tekemiensä tarkastusten yhteydessä tarkastaa tartuntatautilain (1227/2016) mukaisten velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamisen. Edellä mainitut viranomaiset saavat suorittaa tarkastuksen myös aluehallintoviraston tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä.

Muutoin valvonnasta vastaa kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin, jollei kunta kuntalain (410/2015) nojalla toisin päättä (Ttl 59 d §). Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella on kuntien hyväksymä sopimus, jonka perusteella ympäristöterveysjaoston alaiset viranomaiset tekevät alueellaan tarkastuksia tartuntatautilain ja sen nojalla annettujen rajoitusten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi laissa säädettyä laajemmin.

Tartuntatautilain väliaikaisten säännösten voimassa oloa jatketaan tarvittaessa, kun pandemiailanne sitä edellyttää. Nykyiset säännökset ovat voimassa 31.12.2021 saakka, mutta eduskunta käsittelee parhaillaan väliaikaisten säännösten voimassaolon jatkamista 30.6.2022 saakka.

Valvonnan toteuttaminen

Tartuntatautilain tarkoittamia tarkastuksia tehdään terveydensuojelulain tarkastusten yhteydessä liitteessä 8 kuvatulla tavalla. Lisäksi tarkastuksia tehdään elintarvikemyymälöissä suunnitelman mukaisten elintarvikelain tarkastusten yhteydessä. Muita tarkastuksia tehdään tartuntatautitilanteen sitä edellyttäessä kuntien tartuntatautiviranomaisten riskinarvioinnin perusteella sekä aluehallintoviranomaisen ja liikenteen turvallisuusviraston nimenomaisesta pyynnöstä.

Covid19-pandemian rajoittamiseksi tartuntatautilaissa säädettyjen yleisten vaatimusten sekä aluehallintoviraston ja kunnan tartuntatautiviranomaisen määräämien rajoitusten ja erityisten vaatimusten noudattamisen tarkastukset tehdään terveydensuojelu- ja elintarvikelain nojalla tehtävien tarkastusten yhteydessä sellaisissa kohteissa, joissa on asiakkaille tarkoitettuja tiloja. Muissa kohteissa tarkastuksia tehdään tartuntatautiviranomaisten riskinarvioinnin perusteella sekä aluehallintoviraston ja liikenteen turvallisuusviraston pyynnöstä. Samalla tarkastetaan asiakastilojen ilmanvaihdon riittävyys suhteessa tilassa oleskelevaan henkilömäärään.

Tartuntatautilain yleiset vaatimukset (58c §) koskevat asiakkaiden ja osallistujien mahdollisuutta käsien puhdistamiseen; asiakkaille ja osallistujille annettaviin toimintaohjeisiin tartuntojen leviämistä estävistä käytänteistä sekä tilojen ja pintojen puhdistamisen tehostamista.

Tartuntatautiviranomaisten määräämät rajoitukset ja erityiset vaatimukset voivat koskea asiakkaiden lähikontaktin aiheuttaman tartuntariskin vähentämistä asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin, asiakasmäärää vähentämällä tai muulla vastaavalla tavalla (58d §), asiakastilojen väliaikaista sulkeamista (58g §), suunnitelmaa covid-tartuntojen ehkäisemiseksi (58h §) ja koronatodistusten käytönottoa toimintaa koskevien rajoitusten sijaan (58i §).

Valvonnan maksullisuus

Valvonta on kohteelle maksutonta.

Henkilöstöresurssit

Tartuntatautilain mukaisia tarkastuksia tekevät kaikki terveystarkastajat ja terveydensuojelusuunnittelijat (12 kpl). Arvioitu resurssitarve on noin 0,2 htv.

Raportointi ja tiedottaminen

Tarkastuksista raportoidaan alueen tartuntatautiviranomaisia ja aluehallintoviranomaiselle viikoittain tai muulla aluehallintoviranomaisen määräämällä tavalla.

Valvonnassa kirjattavat suoritteet

- tarkastukset
- yhteydenotot

HUOM! Tarkastuksista pidetään erillistä kirjanpitoa (ei kirjata VATI-tietojärjestelmään).

Mittarit

- Tarkastusten lukumäärä
- Yhteydenottojen lukumäärä
- Tarkastusten syy (suunniteltu, pyyntö, riskinarvio)
- Tarkastustulos (ei huomautettavaa, neuvonnan tarve, huomattava neuvonnan tarve)

4 Viestintä

Terveystensuojelulain 6 §:n mukaan kunnan on tiedotettava terveydensuojelusta ja järjestettävä ohjausta ja neuvontaa. Siten tiedottaminen Askolan, Pornaisten, Porvoon, Sipoon sekä Loviisan ja Lapinjärven alueilla esiintyvistä terveyshaitoista, niiden ennaltaehkäisystä ja suojautumisesta sekä valvonnasta ja valvontatuloksista on yksi ympäristöterveydenhuollon perustehtävistä. Ympäristöterveydenhuollon viestinnän kohderyhmiä ovat alueen asukkaat ja valvontakohteet, yhteistyöalueen kuntien johto, yhteistyöviranomaiset sekä aluehallintovirasto ja keskusvirastot.

Eri tehtäviin liittyvästä raportoinnista, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä muusta suunnitelmallisesta tiedottamisesta on mainittu asianomaisen otsikon alla. Vuonna 2022 pyritään ympäristöterveydenhuollon toimintaan liittyvää tiedottamista rytmittämään myös tehtäviin liittyvien teemapäivien mukaan.

Porvoon kaupungin viestintäohjeissa määritellään yleiset, kaupungin kaikkien toimialojen viestintää koskevat periaatteet. Lisäksi ympäristöterveydenhuolto ottaa omassa viestintäsuunnitelmassaan soveltuvien osin huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon viestintäsuunnitelmaa. Sen mukaan:

”Olemme olemassa porvooolaisia varten ja tuemme jokaisen terveyttä ja hyvinvointia.

Meillä on toimiva, ihmisläheinen ja laadukas palvelukokonaisuus vauvasta vaariin.”

Ympäristöterveydenhuollolla on mobiiliyhteensopivat internet-sivut. Sivuja päivitetään lainsäädännön sekä toiminnan muutosten johdosta ja asiakaspalautteen perusteella. Internet-sivuille on pyritty kokoamaan kaikki tieto, jota alueen asukkaat tai toimijat tarvitsevat säännöllisesti. Vuoden 2022 alussa kaupungin internet-sivut uusitaan kokonaan. Uudistustyön yhteydessä varmistetaan, että ympäristöterveydenhuollon internetsivujen ovat saavutettavuusdirektiivin tavoitteiden mukaiset.

Ympäristöterveydenhuolto ylläpitää asiakasneuvontaa varten päivystävän terveystarkastajan palvelupuhelinta arkisin klo 9 – 12. Pandemian vuoksi asiakaspalvelupiste on poikkeuksellisesti suljettu ja palvelupuhelimen toiminta-aika on klo 9 – 15. Asiakkaille annetaan tarvittaessa ohjeita ja neuvoja myös valvonnan yhteydessä ja uuden toiminnan suunnitteluvaiheessa. Ohjeet voivat liittyä ilmoituksiin ja lupahakemuksiin liittyviin menettelyihin sekä lainsäädännössä toiminnalle ja tiiloille asetettuihin vähimmäisvaatimuksiin tai todettujen terveyshaittojen poistamiseen.

Epidemian leviämisen ehkäisemiseksi ja terveysvaaratilanteen hallitsemiseksi ympäristöterveydenhuolto on valmistautunut tiedottamaan alueen asukkaita paikallisia tiedotusvälineitä käyttäen. Asiakaspalvelupuhelimen toiminta-aikaa sekä vastaajien määrää voidaan lisätä, jos asiakasneuvonnalle on terveyshaittatilanteessa erityistä tarvetta. Vaaratiedotteen antamisessa ympäristöterveydenhuolto tukeutuu alueelliseen pelastusviranomaiseen. Tiedotusvastuut erityistilanteissa on kuvattu ympäristöterveydenhuollon varautumissuunnitelmassa.

Valvonnan yhteenvedot sekä projektien yhteenvedot tiedotetaan kuntalaisille yhteenvetojen valmistuttua. Säännönmukaisesti toistuva tiedottaminen ja viestintä on kuvattu liitteenä olevassa viestintäsuunnitelmassa (liite 10).

Ympäristöterveydenhuollon menettelyt asiakaspalautteen keräämisestä ja käsittelystä on kuvattu laatukäsikirjassa.

5 Henkilöstön koulutus

Vakinaiset valvontaa suorittavat viranhaltijat täyttävät elintarvikelain ja terveydensuojelulain nojalla annetut muodolliset pätevyysvaatimukset. Molemmilla näytteenottajilla on ympäristönäytteenottajan henkilösertifiointi pätevyysalueena talous- ja uimavedet. Sisäilmavalvontaa tekeviä tarkastajia on kannustettu hankkimaan rakennusterveysasiantuntijan lisäpätevyys ja sertifiointi. Uusi henkilöstö perehdytetään ympäristöterveydenhuollon perehdyttämisohjeen mukaisesti.

Henkilöstö osallistuu aluehallintoviranomaisen järjestämille työohjauspäiville, keskusviranomaisten projekteihin liittyviin koulutuksiin, Ruokaviraston ja Sosiaali- ja terveysministeriön sekä yliopistojen järjestämiin koulutuksiin vastuulleen kuuluvien työtehtävien mukaisesti. Lisäksi hankitaan koulutusta laatutyöstä (mm. Envirovet) ja osallistutaan työnantajan järjestämiin koulutuksiin: työturvallisuus, ensiapu, tietotekniikka, kielitaito, työhyvinvointi ja asiakaspalvelu. Koko henkilöstön tietoturvaosaaminen pidetään ajan tasalla. Lisäksi henkilöstölle hankitaan muuta koulutusta mm. kehityskeskusteluissa esiin tulleiden erityisten koulutustarpeiden täyttämiseksi. Tavoitteena on hankkia tai järjestää koulutusta keskimäärin 8 päivää viranhaltijaa kohden. Koulutussuunnitelma on esitetty liitteessä 11. Yksityiskohtaisemmat tiedot toteutuneesta koulutuksesta kootaan koulutusrekisteriin (OSKU).

6 Suunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman toteutuminen käsitellään vuosittain Porvoon ympäristöterveysjaostossa. Yhteenveto suunnitelman toteutumisen arvioinnista lähetetään yhteistoiminta-alueen kunnille sekä aluehallintovirastolle tiedoksi.

Raportissa esitetään toteutuneet valvontatoimet ja verrataan niitä valvontasuunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin sekä edellisen vuoden toteumaan. Raporttiin sisällytettävät mittarit on kuvattu kussakin eri valvonnan osa-aluetta koskevassa suunnitelmassa. Raportissa esitetään lisäksi valvonnasta saatavien tulojen kohdentuminen lakiperusteittain. Valvontasuunnitelman toteutumisraporttia hyödynnetään seuraavan valvontasuunnitelman laatimisessa. Valvontatuloksia hyödynnetään lisäksi ympäristöterveystilannetta koskevassa yleisessä tiedottamisessa.

Valvonnan toteutumista arvioidaan myös Aluehallintoviranomaisen toteuttamilla arviointi- ja ohjauskäynneillä.

Liite 1: Elintarviketiimin tarkastussuunnitelma

Elintarvikehuoneistot on riskiluokiteltu Ruokaviraston riskiluokitusohjeen 10503-4 mukaan toiminnan ja kokoluokan perusteella määritettäviin riskiluokkiin

	esimerkkejä kohteista	tarkastusaika kerralla	tarkastus- tiheys	kohteita 2021	tarkastuksia 2022
Kohderyhmä		tuntia	kpl/vuosi	kpl	kpl
Riskiluokka 1	esim. kioskit, kahvilat, jakelukeytiöt; karkkikaupat, kahvi, tee, mauste-myymälät, marjamyyni, R-kioski, jäätelökioskit, etniset myymälät	2	0,35	216	75,6
Riskiluokka 2	esim. pienet laatikkomyymälät; Lidl, Alepa, Sale; salaattibaarit, joihin myymälässä ei tehdä mitään, Leipomomyymälät, Luontaistuotemyymälät	3	0,5	287	143,5
Riskiluokka 3	esim. myymälät, ravintolat, valmistuskeytiöt, leipomot; Myymälät, joissa elintarvikkeiden käsittelyä vaikka pinta-ala <200m ² (esim. palvelutiskit), Lidl, K-Market, K-Supermarket, S-Market, liha/kalamyymälät, salaattibaarit, Prisma (, jossa palvelutiskit ulkoistettu)	4	1	181	181
Riskiluokka 4	esim. keskuskeytiöt, elintarvikkeiden valmistus; K-Supermarket, Citymarket	5	2	21	42
Riskiluokka 5	esim. laajamittainen elintarvikkeiden valmistus ja tuontia/vientiä	6 - 14	3	2	6
Riskiluokka 6	esim. hyväksytyt maito-, liha- ja kala-alan laitokset	6-14	4	4	16
Riskiluokka 7	esim. hyväksytyt maito-, liha- ja kala-alan laitokset	6-14	6	4	24
Riskiluokka 8	esim. hyväksytyt maito-, liha- ja kala-alan laitokset	6-14	8	1	8
Riskiluokka 9	esim. hyväksytyt maito-, liha- ja kala-alan laitokset	6-14	10	0	0
Riskiluokka 10	esim. hyväksytyt maito-, liha- ja kala-alan laitokset	6-14	12	0	0
	kontaktimateriaalitoimijat	käytetyn ajan mukaan		11	11
	Pakkausmerkintöjen, ravitsemus- ja terveysväittämien ja markkinoinnin tarkastus	käytetyn ajan mukaan			
	Liikkuvat elintarvikehuoneistot	käytetyn ajan mukaan			10
	Suuri yleisötapahtuma tai ilmoitettu tapahtuma-alue	käytetyn ajan mukaan	1		10
seurantatarkastukset	noin 15 %	käytetyn ajan mukaan			78
käyttöönottotarkastukset		käytetyn ajan mukaan			150
kohteet 0-luokka tai ilman luokkaa				52	0
kohteet ilman alkutuotantoa				779	
Riskinarvioinnin korjausluku					90
alkutuotanto	Maidontuotanto	1,5	0,35	65	12
	Lihakarjankasvatus, kalastus ja vesiviljely	1,5			0
	Muu alkutuotantopaikka	1,5			0
	keskimääräinen matka-aika	1			
yhteensä				844	857,1
Kattavuustavoite vuonna 2022 on 56 % (437 kohdetta) elintarvikevalvonnan säännöllisistä kohteista.					

Liite 2: Elintarvikevalvonnan kohteet VATI:ssa joulukuu 2022

Toimintaluokka	Toimintatyyppi	Toimipaikkoja	Kohdetoimintoja
		1038	1253
Alkutuotanto	Hunajantuotanto	34	34
Alkutuotanto	Itujen tuotanto	1	1
Alkutuotanto	Kalastus	17	20
Alkutuotanto	Lihantuotanto	46	48
Alkutuotanto	Maidontuotanto	77	79
Alkutuotanto	Munantuotanto	14	14
Alkutuotanto	Peltoviljely	27	27
Alkutuotanto	Puutarhaviiljely, Avomaa	14	14
Alkutuotanto	Puutarhaviiljely, Kasvihuone	5	5
Alkutuotanto	Vesiviljely	3	3
Elint. valm., ei maito/liha/kala/muna/vilja-kasvis	Juomien valmistus	5	5
Elint. valm., ei maito/liha/kala/muna/vilja-kasvis	Makeisten valmistus	5	5
Elint. valm., ei maito/liha/kala/muna/vilja-kasvis	Muu valmistus	11	11
Elint. valm., ei maito/liha/kala/muna/vilja-kasvis	Yhdistelmätuotteiden valmistus	3	3
Elintarvikekontaktimateriaalit UUSI	Elintarvikekontaktimateriaalien jakelu tai markkinointi	3	3
Elintarvikekontaktimateriaalit UUSI	Elintarvikekontaktimateriaalien maahantuonti	3	3
Elintarvikekontaktimateriaalit UUSI	Elintarvikekontaktimateriaalien valmistus tai jatkojalostus	9	9
Elintarvikkeiden kuljetukset	Elintarvikkeiden kuljetus	20	20
Elintarvikkeiden kuljetukset	Elintarvikkeiden kuljetus jäädytettynä	18	19
Elintarvikkeiden kuljetukset	Elintarvikkeiden kuljetus lämpimänä	12	12
Elintarvikkeiden kuljetukset	Elintarvikkeiden pakastekuljetus	14	15
Elintarvikkeiden myynti	Elintarvikkeiden tukkumyynti	10	10
Elintarvikkeiden myynti	Elintarvikkeiden vähittäismyynti	203	210
Elintarvikkeiden tarjoilu	Grilli- tai pikaruokatoiminta	42	42
Elintarvikkeiden tarjoilu	Kahvilatoiminta	77	78
Elintarvikkeiden tarjoilu	Pubitoiminta	22	22
Elintarvikkeiden tarjoilu	Ravintolatoiminta	177	180
Elintarvikkeiden tarjoilu	Suurtalous, keskuskeittiötoiminta ja pitopalvelu	28	28
Elintarvikkeiden tarjoilu	Suurtalous, laitoskeittiö (koulut, sairaalat ym.)	109	109
Elintarvikkeiden tarjoilu	Suurtalous, tarjoilukeittiötoiminta	99	102
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	Elintarvikkeiden pakastaminen	1	1
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	Elintarvikkeiden pakkaaminen	2	2
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	Eläimistä saatavien elintarvikkeiden varastointi	1	1
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	Muu elintarvikkeiden varastointi	4	4
Kala-ala	Kalajalosteiden valmistus	5	5
Kala-ala	Raakavalmisteen käsittely	1	1
Kala-ala	Tuoreiden kalastustuotteiden käsittely	1	1
Liha-ala	Lihavalmisteen valmistus (kypsä)	2	2
Maitoala	Juuston valmistus	1	1
Maitoala	Jäätelön valmistus	2	2
Maitoala	Maitonesteiden valmistus	1	1
Maitoala	Muu maitoalan valmistus	1	1
Maitoala	Voin ja rasvaseosten valmistus	2	2
Muna-ala	Munapakkaamo	1	1
Tapahtuma ilman toimijaa (EtL)	Kunta (Et)	1	1
Tapahtuma ilman toimijaa (EtL)	Muut tapahtumat (Et)	9	9
Tapahtuma ilman toimijaa (EtL)	Rakennusvalvonta (Et)	4	4
Tapahtuma ilman toimijaa (EtL)	Yleinen neuvonta (Et)	1	6
Vienti ja tuonti	Elintarvikkeiden maahantuonti	22	23
Vilja- ja kasvisala	Kasvis-, marja- ja hedelmätuotteiden valmistus	14	14
Vilja- ja kasvisala	Leipomotuotteiden valmistus, ei helposti pilaantuvia	12	12
Vilja- ja kasvisala	Leipomotuotteiden valmistus, helposti pilaantuvia	20	20
Vilja- ja kasvisala	Myllytoiminta	2	2
Vilja- ja kasvisala	Pakkaamotoiminta ja kauppakunnostus	4	4
Vähäriskinen toiminta elintarvikehuoneistossa	Vähäriskinen, Lihan käsittely	2	2

Liite 3: Elintarvikevalvonnan näytteenotto- ja projektisuunnitelma 2022

Viranomaiset ottavat omavalvonnan toimivuuden toteamiseksi viranomaisnäytteitä ja toteuttavat valvontaprojekteja.

Näytteenottosuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon Mikrobikriteeriasetus (EY) N:o 2073/2005 ja Ruokaviraston ohje 094/04.02.00.01/2020/3: Elintarvikkeiden mikrobiologiset analyysit. – Ohje valvontaviranomaisille

Omavalvonnan toimivuuden arviointi

Mikrobikriteeriasetuksen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tapahtuva näytteen otto ja tutkimukset ovat toimijoiden vastuulla. Elintarvikealan toimijoita ohjataan omavalvonnan näytteiden ottoon.

Lisäksi viranomainen suorittaa omavalvonnan valvontanäytteiden ottoa toimijoiden omavalvonnan toimivuuden arvioimiseksi.

Omavalvonnan valvontanäytteiden otto keskitetään ensisijaisesti kohteisiin, joiden omavalvonnan näytteenotossa tai toiminnassa kunnan projektinäytteiden tai tarkastusten tulosten perusteella epäillään olevan puutteita. Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen on tällöin toimijalle maksullista.

Omavalvonnan valvontanäytteistä tutkittavat analyysit ovat valvontasuunnitelman liitteenä 5.

Eläinperäisiä elintarvikkeita käsitteleville elintarviketuotantolaitoksille on laadittu erilliset kohdekohtaiset näytteenottosuunnitelmat, liite 4. Laitoksista otettavien viranomaisnäytteiden kokonaismäärä on noin 140 kpl. Lisäksi laitoksista otetaan tarvittaessa myös muita näytteitä.

Näytteenotto ruokamyrkytyspäilyissä ja valituksissa

Ruokamyrkytyspäilyjen ja -epidemioiden sekä kuluttajavalitusten perusteella otetaan näytteitä tarvittaessa valvonnan harkinnan mukaan. Valitus- ja ruokamyrkytystapauksissa tarkastus, näytteen otto ja näytteiden tutkiminen on toimijalle maksutonta.

Valvontaprojektit

Projektinäytteenotto ja tutkimukset ovat toimijalle maksullisia, ellei valvontasuunnitelmassa toisin mainita. Jos ilmoitettavan elintarvikehuoneiston omavalvontasuunnitelmaan liittyy riittävä näytteenottosuunnitelma, jota on toteutettu suunnitelman mukaisesti, voidaan kohteesta ottaa yksi maksullinen omavalvonnan valvontanäyte elintarvikkeesta ja/tai 3–5 näytettä pinnoilta vuosittain. Muista elintarvikehuoneistoista voidaan ottaa 2–4 maksullista omavalvonnan valvontanäytettä elintarvikkeista ja/tai 3–5 (7 jos listeria) näytettä pinnoilta vuodessa.

Näytteenoton yhteydessä voidaan suorittaa myös toimintaan kohdistuvaa valvontaa. Projektikohtaisesti laaditaan projektisuunnitelmat sekä tarvittaessa ohjeet ja lomakkeet. Projekteista laaditaan raportti.

Näytteenottoa sisältävien projektien lisäksi voidaan toteuttaa pelkästään tarkastuksia sisältäviä projekteja. Projektitarkastukset voidaan suorittaa erillisinä tarkastuskäynteinä, jolloin tarkastuksista ei veloiteta toimijaa tai ne voidaan yhdistää suunnitelmallisen valvonnan tarkastukseen, jotka ovat toimijalle maksullisia.

Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan myös Ruokaviraston tai muun ulkopuolisen tahon organisoimiin projekteihin. Tarkastukset, näytteenotot ja muut toimenpiteet pyritään liittämään mahdollisimman tehokkaasti muuhun valvontaan.

Vuonna 2022 ympäristöterveydenhuolto toteuttaa seuraavat omat valvontaprojektit:

1. Suurtalouksien, tarjoilupaikkojen ja helposti pilaantuvia elintarvikkeita käsittelevien myymälöiden käsittelytilojen pintojen puhtaus
Pintapuhtausnäytteitä otetaan suurtalouksien, tarjoilupaikkojen ja myymälöiden puhtailta, kuivilta pinnoilta pesun jälkeen (esim. veitset, leikkuulaudat ym.) 3–5 kpl/kohde. Näytteitä otetaan yhteensä 20 elintarvikevalvontakohteesta. Näytteistä tutkitaan kokonaispesäkeluku. Myymälöiden osalta otetaan harkinnan mukaan myös listeria pintapuhtausnäytteitä 1–5 kpl. Toimija vastaa näytteiden tutkimuskustannuksista.
2. Pubiprojekti, jossa tarkastetaan pubien tilojen hygienian tasoa, otetaan jääpalanäytteet, tehdään tupakkalain mukainen tupakoinnin ja tupakan myynnin tarkastus ja selvitetään elintarvikkeiden käsittelyn laajuutta, jääpalanäytteistä tutkitaan talousvesiasetuksessa määritetyt mikrobit (*Escherichia coli*, enterokokki, koliformiset bakteerit ja heterotrofinen pesäkeluku 22 °C ja 36 °C). Toimija vastaa näytteiden tutkimuskustannuksista.
3. Myymälöiden suojaakaasupakkaamat jauhelihat, Osallistutaan pääkaupunkiseudun yhteiseen projektiin koskien vähittäismyymälöiden suojaakaasupakkaamia jauhelihoja ja muita lihatuotteita, projektiin kuuluu toimintaan liittyvä tarkastus ja näytteen otto, näytteistä tutkitaan analyysit: alustava aistinvarainen, kokonaisbakteerit, *Escherichia coli* ja STEC-bakteerit Tämän projektin näytteiden tutkimuskustannukset ovat toimijalle maksuttomia.

Ympäristöterveydenhuolto osallistuu mahdollisuuksien mukaan Ruokaviraston projekteihin.

Lisäksi osallistutaan Ruokaviraston vierasainevalvonnan näytteenottoon. Kasvinsuojeluainejäämien valvontaohjelmaa toteutetaan vuosittain EU-lainsäädännön vaatimuksesta. Sen tavoitteena on valvoa, ettei elintarvikkeissa esiinny kiellettyjä kasvinsuojeluainejäämiä ja etteivät elintarvikkeet sisällä sallittujen aineiden jäämiä yli lainsäädännössä asetettujen raja-arvojen. Ruokavirasto koordinoi vuosittaisen kansallisen kasvinsuojeluainejäämien valvontaohjelman valmistelua ja näytteen otto toteutetaan paikallistasolla. Vierasainenäytteitä elintarvikkeista (kasvis, maito, liha, muna, kala, hunaja) otetaan vuosittain noin 10–15 kpl. Ruokavirasto vastaa näytteen tutkimuskustannuksista.

Liite 4: Elintarvikelain (23/2006) mukainen viranomaisnäytteenotto eläimistä saatavia elintarvikkeita käsittelevissä laitoksissa

(sisältää yksittäisten kohteiden näytteenottosuunnitelman, saatavissa pyynnöstä)

TUOTE ANALYYSIT

Maito ja maitovalmisteet

1. Pastöroitu maito
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
2. Happamaton nestemäinen maitotuote: Kerma, maitojuoma
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
3. Happamaton nestemäinen maitotuote: Maitopohjainen vanukas
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
B. cereus
4. Hapatettu nestemäinen maitotuote: Piimä, viili, hapankerma, jogurtti
Alustava aistinvarainen arviointi
Enterobakteerit
5. Juusto, juustoraaste: Kova tai puolikova
Alustava aistinvarainen arviointi
Escherichia coli
Koagulaasipositiiviset stafylokokit
Salmonella
Listeria monocytogenes
6. Juusto Pehmeä, tai tuorejuusto
Alustava aistinvarainen arviointi
Enterobakteerit
Escherichia coli
Koagulaasipositiiviset stafylokokit
Salmonella
Listeria monocytogenes
7. Voi ja muut maitopohjaiset ravintorasvat
Alustava aistinvarainen arviointi
Enterobakteerit
Listeria monocytogenes
8. Maitojauhe, Muut jauhemaiset maitopohjaiset tuotteet
Alustava aistinvarainen arviointi
Bacillus cereus
Enterobakteerit
Koagulaasipositiiviset stafylokokit
Salmonella
Listeria monocytogenes

9. Jäätelö, pirtelö: Tarjoilupaikka, jäätelökioski
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
10. Jäätelö, pirtelö: Tuotantolaitos, maahantuonti, laaja
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Koagulaasipositiiviset stafylokokit
Salmonella
Listeria monocytogenes

Liha ja raakalihavalmisteet

11. Raaka punainen liha, Nauta, sika, lammas, hirvi, poro jne:
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Escherichia coli
Salmonella
Maitohappobakteerit (vakuumipakatusta)
12. Jauheliha
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Escherichia coli
Salmonella
13. Punaisesta lihasta ja sen jauhelihasta, valmistettu raakalihavalmiste
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Escherichia coli
Salmonella
Maitohappobakteerit
14. Raaka siipikarjanliha, Broileri, kana, kalkkuna:
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Escherichia coli
Salmonella
Kampylobakteerit
Maitohappobakteerit (vakuumipakattu)
15. Siipikarjan jauheliha
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Escherichia coli
Salmonella
Kampylobakteerit

16. Siipikarjan lihasta ja sen jauhelihasta, valmistettu raakalihavalmiste

Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Escherichia coli
Kampylobakteerit
Salmonella
Maitohappobakteerit

17. Marinoitu liha

Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Escherichia coli
Bacillus cereus
Salmonella
Kampylobakteerit (siipikarjanliha)
Maitohappobakteerit

Lihavalmisteet, sellaisenaan syötävät

Makkara

18. Lihavalmiste, sellaisenaan syötävä, kypsä liha, lihahyytelö, kinkku, pizzasuikale

Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Listeria monocytogenes
Maitohappobakteerit (vakuumipakattu)
Koagulaasipositiiviset stafylokokit (vain vähittäismyynnissä käsitellyistä tuotteista)

19. Leikkelemakkara

Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Listeria monocytogenes
Maitohappobakteerit (vakuumipakattu)
Koagulaasipositiiviset stafylokokit (vain vähittäismyynnissä käsitellyistä tuotteista)

20. Ruokamakkara, lenkkimakkara, grillimakkara, makkarapihvit

Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Maitohappobakteerit (vakuumipakattu)
Koagulaasipositiiviset stafylokokit (vain vähittäismyynnissä käsitellyistä tuotteista)

21. Kestomakkara, salami, meetvursti

Alustava aistinvarainen arviointi
Listeria monocytogenes
Salmonella

22. Raakamakkara, siskonmakkara, kypsentämätön bratwurst

Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Escherichia coli
Sulfiittia pelkistävät klostridit
Salmonella

23. Maksamakkara
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Listeria monocytogenes
Sulfiittia pelkistävät klostridit

Muna ja munavalmisteet

24. Raaka muna
Alustava aistinvarainen arviointi
Salmonella
25. Munamassa, munavalmiste
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Salmonella

Kala ja kalavalmisteet

Äyriäiset ja simpukat

26. Raaka kala, myös pakastettu
Alustava aistinvarainen arviointi
Kokonaispesäkeluku kalasta
Rikkivetyä tuottavat bakteerit
27. Kylmäsavustettu kala, graavikala
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Listeria monocytogenes
28. Lämminsavukala, hiillostettu kala, loimukala
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Listeria monocytogenes
Koagulaasipositiiviset stafylokokit (vain vähittäismyynnissä käsitellyistä tuotteista)
29. Marinoitu raaka kala
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Bacillus cereus
30. Mäti
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Hiivat
Listeria monocytogenes
Suola

31. Kalapuolisäilykkeet, (silakkamarkkinatuotteet)

Alustava aistinvarainen arviointi

Bacillus cereus

Hiivat

pH

Suola

32. Elävät simpukat, äyriäiset, piikkinahkaiset

Alustava aistinvarainen arviointi

Escherichia coli

Salmonella

33. Raaka äyriäinen, katkarapu, ravunpyrstö, mustekala jne.

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien pesäkeluku

Escherichia coli

Salmonella

34. Kypsät simpukat ja äyriäiset: Keitetyt ravut, Katkarapu, surimi, ravunpyrstö, myös suolaliemessa,

Mustekalarenkaat jne

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Enterobakteerit

Staphylococcus aureus

Listeria monocytogenes

Salmonella

35. Sushi

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Bacillus cereus

Koagulaasipositiiviset stafylokokit

Listeria monocytogenes

36. Tonnikala; pizzan, leivän täyte

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Enterobakteerit

Koagulaasipositiiviset stafylokokit

Vilja- ja leipomovalmisteet

37. Jauhot, ryynit

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Escherichia coli

Homeet

Salmonella

38. Karjalanpiirakka, munariisipasteija, lihapasteija jne., lihapiirakka, pizza (kypsä), kypsä suolainen täyte
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Bacillus cereus
39. Kerma, kermavaahto, vaahdotettu kasvirasvasekoite
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Bacillus cereus
40. Kreemi, vaniljakreemi
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Bacillus cereus
41. Kostutusvesi
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Hiivat
Bacillus cereus
42. Leivos, täytekakku
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Bacillus cereus
Koagulaasipositiiviset stafylokokit
43. Kaakaomassa, suklaa, kaakaojauhe
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Hiivat (DG)
Homeet (DG)
Salmonella
44. Pasteijoiden ja piirakoiden täyttömassa
Alustava aistinvarainen arviointi
Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
Enterobakteerit
Bacillus cereus
Clostridium perfringens
45. Ruokaleipä
suolapitoisuus noin joka viides vuosi

Hedelmät ja vihannekset ja niistä tehdyt valmisteet

46. Tuoreet hedelmät ja vihannekset, pilkotut, sellaisenaan syötävät
Alustava aistinvarainen arviointi
Escherichia coli
Salmonella

Listeria monocytogenes (jos käyttöaika yli 5 vrk)

47. Idut tai itusalaatti, yrtit

Alustava aistinvarainen arviointi

Escherichia coli

Bacillus cereus

Hiivat

Homeet

Salmonella

48. Idut ja itusalaatit, ITUJEN TUOTANTO

Salmonella

Listeria monocytogenes

STEC-bakteerit

49. Kuivaelintarvikkeiden valmistajat Mausteet, yrtit, kuivaelintarvikkeet (esim. jauheet yms.)

Alustava aistinvarainen arviointi

Escherichia coli

Bacillus cereus

Hiivat

Homeet

Salmonella

Clostridium perfringens

Laaja

50. Salaatti, vain kasviksia sisältävä Vihannessekoitukset, pakaste, Paprikasuikaleet, Tomaatti- ja kurkkuviipaleet, TUKUT JA TUOTANTOLAITOKSET

Alustava aistinvarainen arviointi

Escherichia coli

Bacillus cereus

Staphylococcus aureus

Hiivat

Salmonella

Listeria monocytogenes

Yersinia pseudotuberculosis (porkkanoita käsittelevistä laitoksista/ huoneistoista)

Suppea

51. Salaatti, vain kasviksia sisältävä, Vihannessekoitukset, pakaste, Paprikasuikaleet, Tomaatti- ja kurkkuviipaleet TARJOILU- JA MYYNTIPAikka

Alustava aistinvarainen arviointi

Escherichia coli

Bacillus cereus

Hiivat

Listeria monocytogenes (jos pakastevihanneksia)

52. Salaatti: siipikarjaa sisältävä

Alustava aistinvarainen arviointi

Escherichia coli

Bacillus cereus

Hiivat

Salmonella

53. Salaatti: kalaa tai lihaa sisältävä

Alustava aistinvarainen arviointi

Escherichia coli

Bacillus cereus

Hiivat

Listeria monocytogenes

54. Marinoitu tai öljytty kasvis Aurinkokuivattu tomaatti, artisokan sydän, valkosipuli, munakoiso jne.

Alustava aistinvarainen arviointi

Bacillus cereus

Escherichia coli

Hiivat

55. Hapankaali

Alustava aistinvarainen arviointi

Escherichia coli

Hiivat

Maitohappobakteerit

pH

56. Kuivattu hedelmä, marja ja kasvis

Alustava aistinvarainen arviointi

Hiivat

Homeet

Bacillus cereus

57. Suolasienet

Alustava aistinvarainen arviointi

Listeria monocytogenes

Koagulaasipositiiviset stafylokokit

Hiivat

Homeet

Valmisruoka

58. Valmisruoka Keitot, padat, kastikkeet, laatikot, kypsä jäähdytetty ruoka,

TARJOILU- JA MYYNTIPAIKKA

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

enterobakteerit

Bacillus cereus

Clostridium perfringens

(suolapitoisuus, jos valmistavat itse)

59. Valmisruoka Keitot, padat, kastikkeet laatikot, kypsä jäähdytetty ruoka

LAITOS TAI SÄILYVYYS

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

enterobakteerit

Bacillus cereus

Clostridium perfringens

Hiivat (vkp)

Homeet (vkp)

suolapitoisuus

60. Keitetty riisi, pasta

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Enterobakteerit

Bacillus cereus

61. Majoneesi, maustekastikkeet

Alustava aistinvarainen arviointi

Salaatinkastike Hiivat

Homeet

Bacillus cereus

Salmonella

62. Jälkiruoka (ei maitopohjainen) Kiisseli

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Hiivat

Homeet

63. Jälkiruoka, helposti pilaantuva, elintarvikehuoneistossa valmistettu, sisältää esim. maitoa tai riisiä

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Enterobakteerit

Bacillus cereus

Koagulaasipositiiviset stafylokokit

64. Tuore pasta, keittämätön

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Hiivat

Homeet

Salmonella

Bacillus cereus

Muut

65. Mausteet, yrtit kuivatut

Alustava aistinvarainen arviointi

Escherichia coli

Bacillus cereus

Salmonella

66. Mehut

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Homeet

Hiivat

pH

67. Suklaa/ kaakaomassa (irtomyyntituotteet ja kaakaomassa tutkitaan heti, pakatut tuotteet säilyvyys-ajan lopussa)

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Homeet (DG)

Hiivat (DG)

Salmonella

68. Makeiset, hunaja (ei suklaa)

Alustava aistinvarainen arviointi

Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku

Homeet (DG)

Hiivat (DG)

69. Jääpala- tai jäämurskan valmistuslaite

Heterotrofiset mikro-organismit 22/37 °C

Koliformiset bakteerit

70. Uppopaistorasva

happoluku

Liite 6: Näytteenotto Terveysturvallisuuslain 13 §:n nojalla ilmoitusvelvollisista erityisiä hygieenisiä olosuhteita edellyttävistä huoneistoista

Kohteissa tutkitaan puhtausnäytteitä kolmesta ihon kanssa kosketuksiin joutuvasta työvälineestä / pinnasta enintään kolmen vuoden välein. Mikäli kohteessa on useampia asiakaspaikkoja, näytteitä voidaan ottaa enemmän. Puhtausnäytteistä tutkitaan kokonaisbakteerit. Huonoiksi ja välttäviksi arvioitujen tulosten johdosta voidaan ottaa uusintanäytteitä korjaavien toimenpiteiden todentamiseksi.

1. Kauneushoitolat

- * ihon puhdistusvälineet
- * puhdistusmaljat ja vadit
- * raspit
- * viilat
- * lävistysinstrumentit
- * instrumenttitarjottimet tai –tasot
- * pyyheliinat
- * kasvojen puhdistussienet

2. Tatuointi

- * ihon käsittelyyn käytettävät instrumentit
- * lävistysinstrumentit
- * instrumenttitarjottimet tai -tasot

3. Kylpylät, yleiset saunat, vanhainkodit sekä tehostetut asumispalvelut

- * pesuhuoneen lattia kulkualueelta
- * pesuhuoneen kiinteät istuimet
- * kylpyammeet ja porealtaat, jotka tyhjennetään käytön jälkeen
- * liinavaatteet

4. Liikunta- ja urheiluhuoneistot sekä solariumlaitteet

- * paljaaseen ihoon kosketuksissa olevat pinnat esim. jumppamatot ja liikuntavälineet

Terveysturvallisuuslain 13 §:n nojalla ilmoitusvelvolliset huoneistot, jotka sijaitsevat suurehkoissa kiinteistöissä: koulut, päiväkodit, hoitolaitokset sekä asumispalvelut, majoitushuoneistot, liikunta- ja urheiluhuoneistot jne.

Verkostovedestä otetaan 2 – 3 näytettä Legionella-tutkimuksiin kiinteistön eri osista, mikäli tarkastuksella on havaittu kiinteistön lämpimän veden lämpötilan selvästi alittavan 50 °C ja kylmän veden lämpötilan ylittävän selvästi 20°C vielä kahden minuutin valituksen jälkeen.

Muut oleskelutiloihin avoimet vesijärjestelmät tutkitaan Legionellan varalta, jos tarkastuksella havaitaan järjestelmien lämpötilojen selvästi ylittävän 20°C ja alittavan 50°C eikä mikrobien määrää vesijärjestelmässä ole hallittu riittävän tehokkaasti biosideillä. Näytteenottokohteita ovat esim. jäähdytys-, kostutusvesijärjestelmät sekä sisätiloissa sijaitsevat koristesuihkulähteet ja porealtaat.

Liite 7: Tupakka- ja lääkelain mukaisten myyntipaikkojen tarkastussuunnitelma

Tupakkalain ja lääkelain sekä tupakan ja nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myynnin valvonta elintarvikehuoneistoissa 2022							
Tupakkalain valvontakohdetyyppi	Valvontakoh- teiden lkm 2021	Suunniteltu tarkastustiheys, tark /v	Suunniteltu tarkastusten lukumäärä/v	Arvioitu tarkastusaika h	Resurssitarve hth (oma arvio)	Valtak. Valvonta- ohjelman tarkastustiheys	Valtak. Valvonta- ohjelman mukainen resurssitarve hth, (tarkastus á 2 h)
Myynnin valvonta							
Tukkumyyntipaikat-tupakka	2	0,50	1	0,5	0,5		2,00
Vähittäismyyntipaikat - tupakka	103	0,50	52	0,50	25,8	0,25-0,5	103,00
Vähittäismyyntipaikat-nikotiininesteet*	6	0,50	3	0,50	1,5		6,00
Vähittäismyyntipaikat - nikotiinikorvaushoitovalmisteet	66	0,40	26	0,50	13,2	0,20	52,80
Yhteensä	177		82		41,0		163,80

Liite 9: Yhteenvedo valvontaan käytettävästä työpanoksesta

Sarake1	Sarake2	Sarake3	Sarake4	Sarake5	Sarake6	Sarake7
VALVONTAAN KÄYTETTÄVÄ TYÖPANOS 2022						
Valvonnan osa-alue	Kaikki valvontaan osoitetut resurssit/ htv	Elintarvike-tiimi	Terveysden-suojelutiimi	Eläinlääkintä-tiimi	Toimistotiimi	Näytteenottajat
Terveystensuojelulain valvonta	8,3	0,0	6,6	0,0	0,8	0,9
* Talousveden valvonta	1,9	0	1,1	0	0,1	0,7
* Asuntojen ja oleskelutilojen valvonta	3,7	0	3,6	0	0,1	0
* Erityistä hygieniaa edellyttävien ilmoitusvelvollisten huoneistojen valvonta	0,4	0	0,3	0	0,1	0
* Uimavesien valvonta	0,7	0	0,4	0	0,1	0,2
* Elinympäristön terveellisuuden valvonta	1,6	0	1,2	0	0,4	0
Tupakkalain mukainen valvonta	0,6	0,3	0,2	0	0,1	0
Elintarvikevalvonta	8,5	7,9	0	0,1	0,3	0,2
Ympäristönsuojeluvalvonta	0,2	0,1	0	0	0	0,1
Muut viranomaistehtävät	0,3	0,1	0	0	0,1	0,1
* Säteilysvalvonta	0,1	0	0	0	0	0,1
* Lääkelain mukainen valvonta	0,2	0,1	0	0	0,1	0
Tartuntatautilain valvonta	0,2	0,1	0,1	0	0	0
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	1,2	0	0	1	0,2	0
Yhteensä	19,3	8,4	6,8	1,1	1,5	1,3
*)Terveystaittojen selvitystyö, lupien ja ilmoitusten käsittely, näytteenotto ja tulosten seuranta sekä neuvonta eivät sisälly säännöllisten tarkastusten vaatimaan resurssitarpeeseen.		Henkilöstö:	Terveystarkastajat			11,5 kpl
			Terveystensuojelusuunnittelija			2 kpl
			Hygienikkoläinlääkärit			3 kpl
			Toimistosihteerit			2 kpl
Huomioi verratessasi VYHÄän			Praktikkoläinlääkärit			5 kpl
Johdon resurssi (taulukossa lakiperusteille jakamatonta - tt&sh)	1,1		Valvontaeläinlääkäri			1 kpl
Eläinlääkäripalveluiden muu resurssi, vakinaiset	7,9		Eläintenhoitaja			3 kpl
Eläinlääkintähuollon vuosilomasijaiset	0,5		Näytteenottajat			1,5 kpl
Lakiperusteille jakamatonta (n.ottajat, sihteerit)	0,7					29

Tiedottamisen tarpeen arviointi

Tiedottamisen tarpeen voivat aiheuttaa:

- omat havainnot vaaroista ja riskeistä
- yhteydenotot ulkopuolelta: kuluttajat, viranomaiset, tiedotusvälineet, valvontakohteet
- takaisinvetotilanteet ja reklamaatiot
- omien projektien tulokset
- oman toiminnan oleelliset muutokset,
- taksan muutokset
- ajankohtaiset asiat

Kohderyhmät

- henkilöstö
 - yksikkö- ja tiimipalaverit
 - Teams-kanavat
 - sähköpostilla kaikkia koskettavat asiat, toimintaan merkittävästi vaikuttavista asioista tilannetiedotetaan säännöllisesti
 - toimiston yhteiseen sähköpostiosoitteeseen tiedoksi saapuvat sähköiset asiakirjat jaetaan kaikille
 - viikkoinfo-tiedote sähköpostiin sekä intranettiin
 - ammattilehdet luettavina kahvihuoneessa
- valvontakohteet
 - palvelulain mukaiset saapumistodistukset

- tarkastuspöytäkirjat, tiedotteet
- neuvottelut
- reklamaatioiden käsittely
- kuluttajat
 - tiedotteet
 - Internet-sivut
 - neuvonta (suora, puhelin)
- muut viranomaiset
 - raportit, tilastot, lausuntopyynnöt, selvitykset, yhteistyöneuvottelut

Tiedotusvälineet

- paikallislehdet: Östnyland, Uusimaa, Itäväylä, Loviisan Sanomat, Sipoon Sanomat, Nya Östis
- paikallisradio: Radio Vega Östnyland
- paikallis-TV: Yleisradio, Uudenmaan paikallistelevio
- Porvoon kaupungin internet-sivut: www.porvoo.fi
- kaupungin ilmoitustaulu

Tiedotteen laatiminen

- pysy vain ja ainoastaan tosiasioissa
- käytä yksinkertaista ja selkeää kieltä, vältä vieraskielisiä sanoja ja ammattiterminologiaa, sillä tiedotuksen pääkohde on tavallinen kuluttaja
- kiteytä oleellinen, mieti mikä on pääasia lyhyesti
- tiedotteet sekä suomen että ruotsinkielellä

Yhteenveto säännöllisesti toistuvasta raportoinnista ja tiedottamisesta, suunnitellusta yleisön tiedottamisesta sekä ympäristöterveydenhuollon toimintaan liittyvät teemapäivät

Tammikuu

-tiedote taksan muutoksesta ja vuosittaisen valvonnan perusmaksun käyttöönotosta

Helmikuu

-toimintakertomukset kaupunginhallitukselle ja lautakunnalle

-alustava raportti edellisen vuoden toteumasta yhteistyöalueen kunnille

112-päivä

(Ystävän päivä - ihmisen paras ystävä 14.2.)

Maaliskuu

-valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi, raportti ympäristöterveysjaostolle ja aluehallintovirastolle, tiedotusvälineille

(Löytöeläinpäivä 3.3. ja Maailman vesipäivä YK 22.3.)

Huhtikuu

-toimintasuunnitelman ja budjetin valmistelu alkaa

-uimarantavesien näytteenottokalenteri aluehallintoviranomaiselle

-uimavesiasetuksen ja uimavesidirektiivin mukaiset tiedotteet uimarantavesien valvonnasta sekä siitä, miten edellisessä epidemioita jatkossa voidaan ennaltaehkäistä

(Valtakunnallinen Koiran päivä (Kennelliitto) 24.4. ja uimakausi sekä grillikausi alkamassa)

Toukokuu

-raportti TA:n toteumasta ja suoritekertymästä yhteistyöalueen kunnille

-raportti laaduntuloksista

(Kansainvälinen tupakaton päivä YK 31.5.)

Kesäkuu

-uimavesien laadusta tiedottaminen internet-sivuilla sekä tarvittaessa poikkeamista sekä muistutus uimavesiepidemioiden ennaltaehkäisystä

Heinäkuu

-uimavesien laadusta tiedottaminen

(mätäkuu alkaa 23.7.)

Elokuu

-uimavesien laadusta tiedottaminen

(Kansainvälinen kissan päivä 8.8., Kotimaisten marjojen teemapäivä 15.8. ja Ilman päivä: Sisäilmasta sairastuneiden päivä 26.8.)

Syyskuu

-yhteenveto kesän uimarantavesituloksista

-raportti TA:n toteumasta ja suoritekertymästä yhteistyöalueen kunnille

(Maailman Siivouspäivä 15.9., World Environmental Health Day 2019 <https://www.ifeh.org/wehd/> 26.9. sekä Maailman vesikauhupäivä 28.9.)

Lokakuu

(Kansainvälinen eläintenpäivä 4.10. – eläinten viikko 4.-10.10 ja Maailman ruokapäivä, YK 16.10.)

Marraskuu

-tiedote valvontasuunnitelman 2023 vireilläolosta

*(mahdollinen tapaturmapäivä perjantai 13.11., radonmittauskausi ja puulämmityskausi alkamassa
- vuorovuosin Radon-mittausmuistutus ja puunpolton savuhaittojen ennaltaehkäisy-tiedote*

Joulukuu

-terveydensuojelun valvontasuunnitelma aluehallintovirastolle

Liite 11: Koulutussuunnitelma 2022

[illegible]